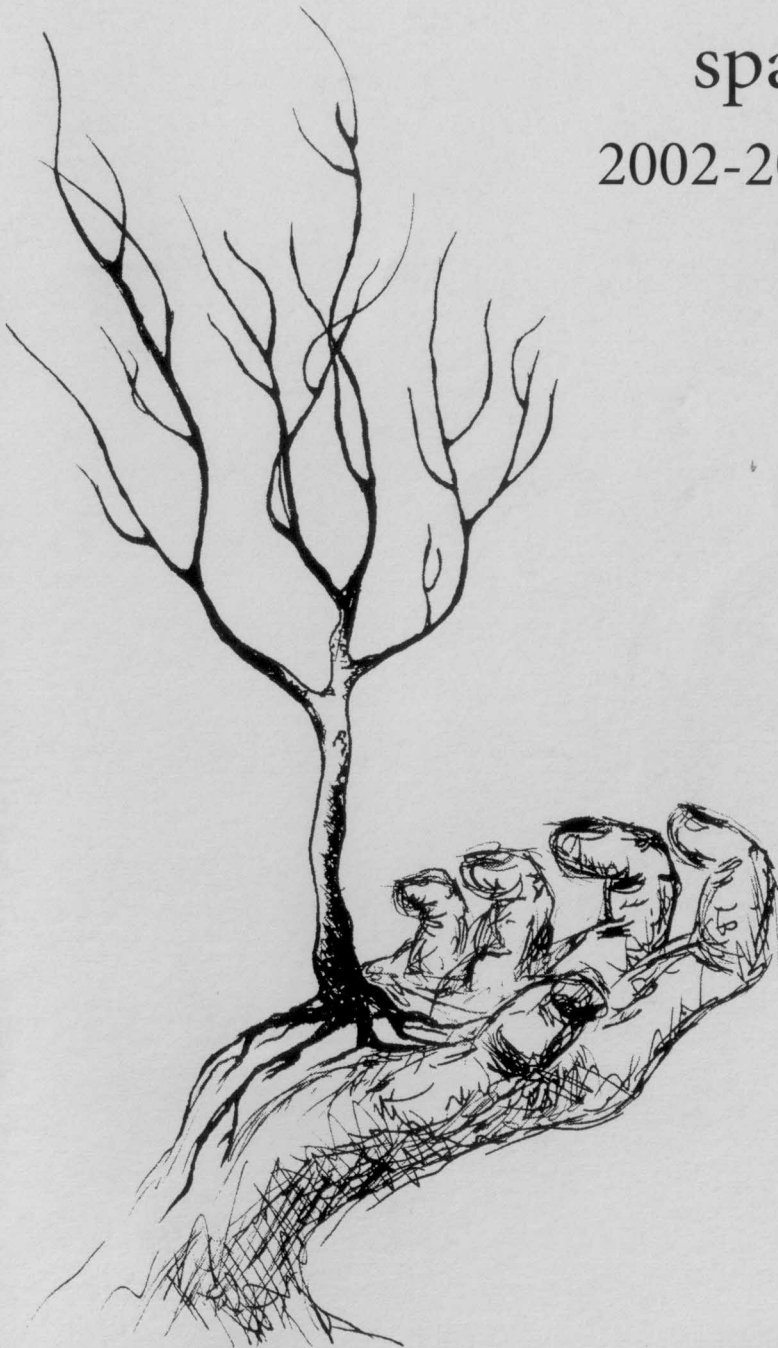

sparnai
2002-2003 m.

Vilniaus tikslųjų, gamtos ir technikos mokslų licėjaus moksleivių
kūrybos almanachas

sparnai

Turinys

Dovilė Naktinytė	4
Jonas Pivoriūnas	7
Rūta Makutėnaitė	10
Gražina Subelytė	13
Justa Rimkutė	16
Darius Damalakas	17
Monika Jokimaitytė	18
Asta Bagdžiūnaitė	19
Giedrė Apanavičiūtė	20
Indrė Zapolskytė	21
Eglė Sakalauskaitė	22
Mindaugas Ignotas	25
Milda Tylaitė	27
Evelina Overlingaitė	28
Aivaras Žilvinskas	30
Stepas Toliautas	34
Barbora Drąsutytė	35
Agnė Marija Vilkoicaitė	38
Sergejus Loiteris	40
Kristina Gedgaudaitė	43
Nora Marija Laurinaitytė	46
Indrė Viltrakytė	48
Kotryna Drąsutytė	53
Rimantė Mizaraitė	54
Justinas Šuliokas	55
Mykolas Kolyta	57
Emilis Ruželė	58
Karolis Butkevičius	59

Iškeičiu keletą apvalių monetų į šūsnį tvarkingai susegtų lapų. Popierius lengvesnis už metalą ir ne toks šaltas. Gal ir vertėjo - pečius slegia vis didėjanti mokslo našta, o šilumos mūsų melancholiškas ruduo irgi neskuba dalinti.

„O.. jau turi sparnus?..“ - kreipiasi nepažįstamas balsas iš margos minios, kurioje plūduriuoju kiekvieną dieną.

Turiu? Nežinau, turbūt.

Tvirtai apkabinu pilką viršelį ir bandau prasiveržti pro tą šurmulį tolyn. Ten, kur mažiau balsų ir mažiau klausimų. Jų prisigalvoju pakankamai, kad į visus negalėčiau atsakyti.

Pakeliui truputį praskleidžiu lapus.

Raidės, raidės, raidės...

Tos pačios minios sustingusios mintys, šypsenos ir ašaros. Visa tai, ko jie galbūt neišdrįso pasakyti nė vienam iš mūsų, pasakė visiems iškart. Žinau, kad jos atgis manyje, kai ilgesingos akys klaidžios posmeliais ir pastraipomis, panirs į fotografiją ar piešinį. Žinau, kad dabar turėsiu retą progą išgirsti kitą. Ir save patį.

Toliau braunuosi per šį gyvą kamuolį - kuo toliau iš čia, kuo toliau nuo jų.

Atsiduriu minios centre. Aplink mane bėgantys žmonės. Jų rankose matau tokius pat pilkus viršelius...

Mindaugas Ignotas

Dovilė Naktinytė

Eilėraščiai kalba patys už save (ir už mane)...

Pelenė

Suvalgiau saldžiai purų debesėlį
Ryte po šluota.
Braidžiau vidurnaktį po šaltą smėlį –
Nėjau į puotą.

Man piršosi moliūgai, princai, pelės...
Svajoti leido,
Nors jie nematė nei sūrios kruopelės
Ant mano veido.

Panagėse man iš pelų stiklinės
Žvaigždė išaugo –
Basa jau nebelauksiu paskutinio
Ražienų lauko.

Žvaigždėtos rankos glosto debesėlį;
Naktis vėjuota.
Aš perskriesiu padangės tamsų mėlį
Su savo šluota.

Ir kam man princas, fėja? Kam stebuklas?
Svajot gana.
Pati, sapnuodama rugius ir smėlį, (aš)
Būsiu svajone.

Dovilė Naktinytė

***

Šnabžda sodas. Žalia mėnesiena
Banguoja po kojomis. Svaigsta galva -
Mėtos, jazminai ir obelys. Kvapai susilieja.
Žvaigždės grėsmingai artėja rūke...

Vėjelis pakyla. Po kojomis bangos išauga.
Išnyra bekraštis, bedugnis klaidus sūkuryse.
Prasiveria žemė. O akys pakyla į sujauktą dangų
Pagalbos. Nė šiaudo! Tuoj žemė praris.

Grublėtas liemu. Ir ištiestos rankos link ryto!
Tylą perskelia balsas. Atsklinda lojimas – daina.
Metas grįžti. Prašvis. Ir gaidžiai jau pragydo.
Už langinių – viduj – sumirkšėjo geltona šviesa...

Nusilenkimas Saulei

...Sakei: ateit... Už lauko esančios

Saulėgražos atseit užmigs. Lietutis erzins

Sutemoms atplaukiant upe. Linguos eglėnai

Skambant akordeonui. Ugnis lauks ežerų

Skaudaus atokvėpio. Užsinorėjau likt. Ežioj

Sudegus akmeniui, užmerkė liūdnos epušės

Sparnus. Atlėks uodai laukiniai eketėn

Skandintis. Akacijos ulbės liesiems ežiams

Svajingas arijas. Užburtu lieptu eisiu

(Saulėi Leidus)

Tu

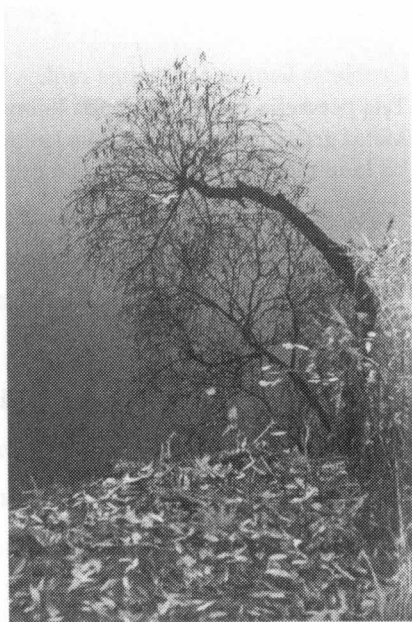
Jei paimsi dulkių, truputį akmens,
Į molinį indą viską kai sudėsi,
Priešaušriu įpylęs šulinio vandens,
Žmogišką figūrą vakare turėsi.

Nulipdysi veidą, dovanosi žadą
Ir įpūsi savo kūno šilumos.
Balta gervės plunksna pakutensi padą –
Sukrutės, atgis, nusikvatos...

Nepamirši duoti baimės trupinėlio –
Vėjui vos papūtus baugščiai susigūš –
Vis dėlto žinos jis, kad yra iš smėlio...
Pasislėpęs lauks, kada audra praūš.

Grumtis ten, ant žemės, jį tada paleisi...
Visada stebėsi: džiaugsis ar liūdės.
O kai nusibos kas – tu šį tą pakeisi
Ir toliau regėsi viską iš šalies.

Jis mąstys, svajos, tikės ir eis į priekį...
Duosi jam pasirinkimo mažą lašą:
Leisi rinktis vandenį ir duonos riekę,
Ir manyt, kad suka pats likimo ratą.

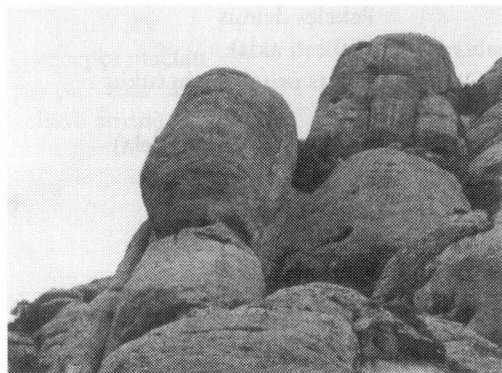
Jonas Pivoriūnas

***

Kažkas skaito mano sielą
net mano kad jai verta išlikti
(O dūmai kyla į dangų ir sklaidos)

„Reikalingas žmogus” -
bedė pirštu į širdį
(O širdies manyje nebėra)

Priėjo arčiau apkabinti
kad nespėčiau pasprukti
(o aš tik bepročio fantazija
baisi
bevaisė
pasmerkta išnykti)

sparnai

Paklydėlis

Paklydėlis pakėlęs pirštą
į dangų
ieško kelio
į dar didesnę nežinią
dar didesnę melą
didesnę prarają

Tylus
iš bado mirštantis
jis šliaužia ir ropoja
“žmogau, gęsta tavø akys,
sustoki”

Sustoja
kaip pilka
šeši milijardai veidrodžių
juose skeleto veidai
tokie vienodi
ir tikri

Jie pasimetę ieško atspindžių
kitokių
nepanašų
stipriai pakrato galvą
nuo sunkių minčių
ir vėl

Uodžia žemę
ropoja
šliaužia
ir retėja

Giljotinos žmonės

„Išteisinti kančią” -
rėkė minia
virsdama į giljotinos kapą

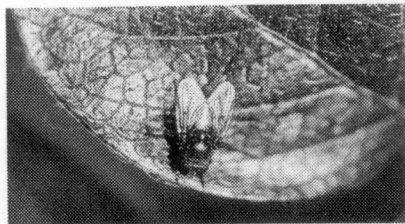
”Išteisinti mirtininką” -
rėkė moterys
su gėlėtom srybėlėm
pilnom supuvusių vaisių

”Išteisinti mirtį” -
atšaukia jų vyrai
uždžiūvusiais balsais
senai beteptaus vynu

Giljotina dirbo savo darbą
kapojo galūnes
paliko galvas

Buvo labai daug juoko ir kraujo
išklibusių kairiųjų geltonų dantų
kai šypsojosi seniai
ir užtrintų paraudusių akių
kai juokėsi vaikai

Visi pradėjo mėtyt į duobę skarmalus
pasidžiaugti gyvenimu
kol neatšipo giljotina
kol viskas vyksta taip greitai

Šukių atspindžiai

Sudaužiau visus
stiklus ir veidrodžius

daugiau niekas negali
manęs pamatyti

rankos pilnos
spindinčių šukių

(tokios žaizdos sako
gyja lėtai)

bet neapsakomas skausmas
nors užgožia degančią sielą

nusėtą vis kylančiomis
(kančios) pūslelėmis

- - -

Teliko tik akys

(Viena matanti šviesą
kita tiktai tamsą)

Pakėlęs delnus
(paliesti akis)
pilnus prismigusių šukių

(Surikom kartu su siela)

- - -

Jose atsispindėjo
milijonai manęs

Scena

Kišau į gerklę ranką
kol ištraukiau pulsuojančią širdį
iš visų jėgų
sviedžiau į šėlstančią minią

“Beširdis” - iškėliau galvą
skanduojam vardą
rekiam pritinkusiom lūpom

Pulsas virpėjo rankose
pradėjom garsiai skaičiuoti dūžius
tarp skaičių liko tuščias vakuumas
sutraukęs plaučius ir balsus

Nelygūs duso
nuo džiaugsmo
ašarų kraujo
beširdžio varde

Beprotiškai gera
gerti kvapą ir jausmą
ląstos tuštumą pildyt garsu

(išsišiepęs mačiau
per purvinas rankas
keliavo širdis)

Besparnis angelas

Visai tyčia nutraukiau angelui
sparnus
nusibodo plazdantys nei žmonės nei
drugiai

Dabar krito po kojom raitos neramus
suraižytom rankom kabinasi
užsitraukusiom bigėm plakasi
tartum kviestų jį kažkoks dangus

Po jo galvą padėjau minkštučius
sparnus
kurie kaip ir drungna žemė gėrė kraują

Angelas į purvą sunkiai iškvėpė orą
Nuvilnijo paskutinė burbuliukų seka

Ir viską užgožė šventa tyla

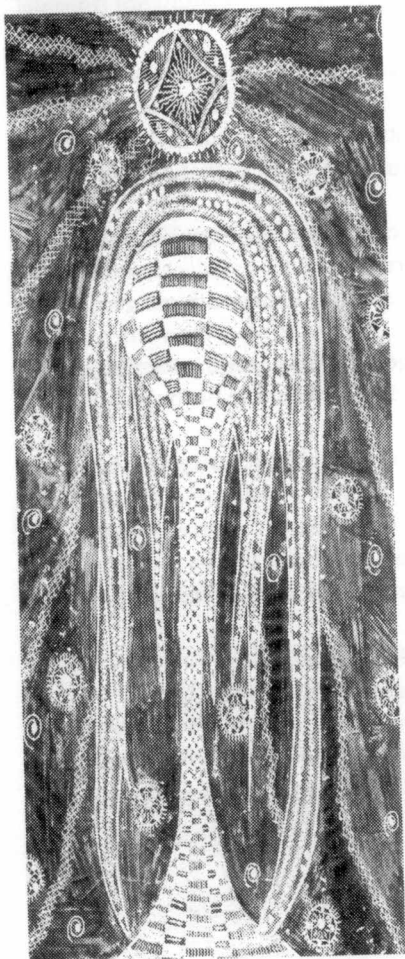
Ar angelas mirė
ar gali jis mirti
juk miršta tik bitės ir žmonės

Taip liko gulėti
ant savo skaisčių baltučių
sparnų
atvertom akim žvelgdamas į tamsų
juodą purvą

Rūta Makutėnaitė

Esu tokia, kokia esu. Ne tokia, kaip tu, ne tokia, kaip visi, nes kiekvienas yra savitas. Galiu valandas žiūrėti į debesis ir stebėtis, kad matau tokius pasaulio stebuklus

***

Kryžium krentu į sniegą –
tarp dantų sugrikši ledo kristalėliai,
pirštus surakinęs šaltis
patogiai įsitaiso
plaukuose,
kelių linkiuose.
Kitos išeities nėra – mirčiau nuo karščio.
O jei ne,
tai pasiklydus savo pačios labirintuose.
Kartais norisi pabūti vienai
(Juk visi mokam būti vieni
žmonių minioje),
atsargiai pakišti galvą po staltiese,
prie stalo nusnausti,
žiūrėti į aguonos grūdą ant kilimo...
Ir kad niekas neklaustų
(įdėmiai žvelgdamas į tavo ausį):
„Kas slegia?“
tuo pat metu perjunginėdamas
televizijos kanalus.
...Aš tik noriu pabūti viena...

Rūta Makutėnaitė

draugui

Mano mažasis drauge,
ateinantis į rūkuose paskendusią popietę
padėti gerti bruknių arbatos,
stebiuosi tavimi kaskart
tau nuskynus obuolį
nuo mano nelaistomų kambarinių
kaktusų...

Mano mielas, pasibelsk
prieš įeidamas,
nes tavo minkštų pėdučių tapsenimas
pernelyg subtilus
mano nejautrioms ausims...

Ak, taip,
išsikrapštysiu pernykštį pajūrio smėlį.
Mano mielas, palaistyk
kaktusus –
gal iš jų išaugs kriaušėlė?
man...

draugui: laiškas

Mano mažasis drauge,
pasigedusi žiogų orkestrų,
tavo sukviestų
pasišildyti įsivaizduojamos žvakės
šviesoje,
rašau tau laišką ant chrizantemos žiedlapio,
palikdama tik jaustukus
(juk tu niekad nesimokei
skaityti).

Palauksiu, kol į liepą palangėje
atskris pašto karvelis -
Mano mielas, ar tai tas pats balandėlis,
kurį sekmadienį lesinome
sužiedėjusio pyrago trupiniais,
lietumi
ir džiovintais abrikosais?

***

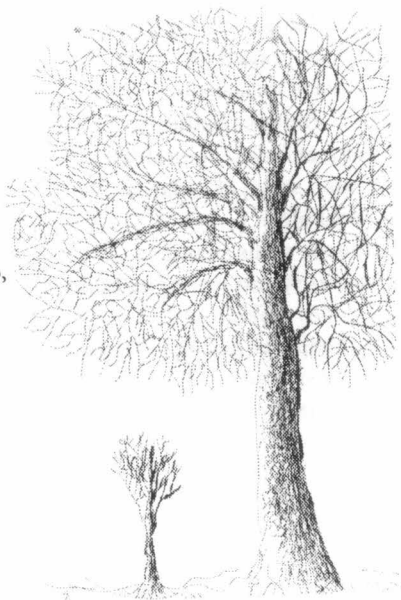
Esu sekvoja.
Šakniastiebiais apsieju
tavąsias raganas
lyg musulmoniškas regėjimas.
Varpai negailestingai
skelbia laiką maldai,
pagoniškų dievų žaidimas
su žaibais:

“sunaikint nepaklusniusius”.

Ar vardas reiškia
ką nors brangesnio
už šafraną?

(...) taip

skauda, kai lupi
švelnutę, žalią mano žievę...

Ironiška meilė arba Susimokymas prieš kenkėjus

Tik dabar apvytusios tulpės
pakvimpa raudonom rožėm,
nors rožės niekad
nekvepia
nei pakalnutėm,
nei levandom,
nei vaniliniais ledais...
Ir šiandien vėl
tykojo kandžių vaikai
ant vonios lubų,
taikėsi užpulti beginklį mano
aplaidumą.
Sumoku duoklę vilna
nepasotinamoms, ėdrioms
gyvatėlėms –
„štiš!“ – prakeikiu,
ir šiosios išsislapsto
kanifoliniuose lizduose,
skambančiuose nemokšišškai užgaunamų
smuikų stygų akordais.
Ir vėl idilė –
lizduose sotūs snaudžia
bjaurūs velnio išperų vaikiūkščiai;
aš saulės atokaitoje
žiūrinėju dar nesamą džiovintų gėlių
ir nenuoramų pilkų plaštakėlių
kolekciją...

***

Šiandien visos saulės
išduoda mane -
...atsigrėžk, atsigrėžk, atsigrėžk...
Ištaškysiu balas
ir jau nieks nesurinks
iš purvyno
drumzlinų atspindžių.
Gal neišmintinga,
gal labai,
gal atrodyti
įniršusia.
Taip.
Užpilsiu Tavo akis
joduota druska;
Atsivėrusias stigmatas plausiu,
kol pamatysiu tikrąsias
prasmes.
Jokio pažinimo aklųjų pasauly.
Bent kol kas.

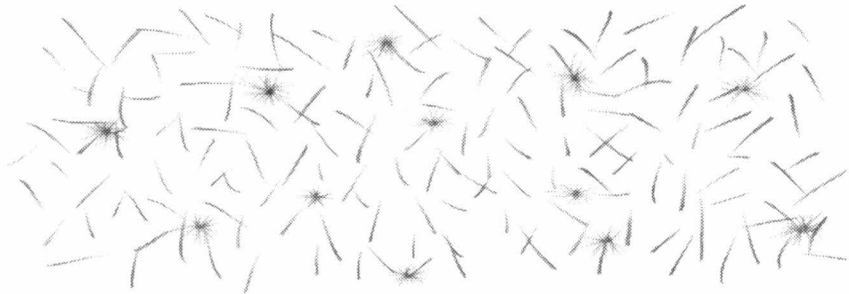

Gražina Subelytė

Pati apie save negaliu nieko pasakyti. Draugai mane vadina boruže. Ko gero todėl, kad niekuomet neatsisakiau noro pasiekti dangų ir net drįsau bandyti suprasti, kas slypi už jo. Jums, mieli skaitytojai, siūlau keletą savo bandymų laiptelių. Beje...ar žinote, kad dangus slepiasi...žemėje...? Ne? Tuomet būkite budrūs ir ieškokite atidžiau...

***

Kai nerimas teka čiaupais iš tavęs, teršdamas aplinką,
Kai tu veržiesi iššaukti, jog žinai, kad šianakt lis,
Lyg tyčia du stambūs vandens lašai paliečia tavo delnus,
Permirkusius nuo prakaito.
Tuomet nebeatskiri detalių, susiliejusią į vientisą formą, vadinamą Sumaištimi.
Tik girdi, kaip nebyliai dainuoja tavo rankos.
Apie kelius, nulietus iš ledo, atpindinčio tik gyvą akių šviesą.
Apie vandenį Mėnulyje,
Kurį vieną susapnuotą dieną paliesi pirštų galiukais
Ir nesuprasi, kuris iš jūsų tikras: tu ar vanduo?
Liks tik sausas pabaigos jūtimas.
Ir neritmingas kvėpavimas į perpildytą tuštumą.
Ir čiaupai.
Išsekę.
Gailiai verkiantys, kad jiems taip niekada ir nebus atleista.

***

Tą akimirką buvau atvaizdas ašaroje, krintančioje iš niekur į niekad. To niekada ir nebuvo.

Buvau lengvas lietaus barbenimas į beprasikalančią gėlę ir čaižus lango stiklo dūžis mano pačios rankose.

Nesugaudoma vėjo. Beglostanti medžius. Besipykstanti su kvailu Aš, vėliau įrašytu tokios ir tokios žmogystos tokio ir tokio numerio pase. “Visa tai ne taip ir svarbu” – taip kažkada sakė mama. Suplyšusi siulė berankovėje, tuščias namų darbų lapas ir nesuplauti indai kriauklėje. Argi tai vadini gyvenimu iš didžiosios G, mama? Šypsena, cigaretė, “vaikai, eikit lauk”. Laukan, laukan. Aš to ir laukiau. Vėl būti akimirkoje iš niekur į niekad. Kurios niekada ir nebuvo. Ir tu nejautei, kad ji atėjo. Nes ja kvėpavai, nes ją ragavai, nes fotografavai tą akimirką iš visų pusių. “Polaroid” nuotraukom. Pamatei, įsiminei, išmetei. Kai žvelgsi į plynas stovinčio vandens akis pase, vis primins tau, kad laikas iškrapštyti šiukšliadėžes ir lopyti, lopyti, lopyti. Suplyšusias foto. Ir kišti į kišenę, kabančią nematomoj sterblėj, prikabintoj ant kaliausės daržinėj. Nematomoj, bet jaučiančioj, kad linksta prie žemės, kur auga tankiai, bet tvarkingai susodintos daržovės. Ir tada pamatai, kad tai nematamai kaliausės sterblei – tavo širdžiai – nėra vietos tarp vienodų, nors ir skirtingų spalvų, daržovių... arba tiesiog žmonių. Keiki save. Keiki nuotraukas. Keiki fantaziją. Mintis. Ir neišvengiamą tiesą, kad pati esi daržovė. Pasijauti lyg kokia durnaropė. Ir nenori nieko. Nejauti nieko. Nes negali grįžti į tai, ko niekada nebuvo. Kada jauteisi ant saulės spindulių šokančia coliuke, margiausia plunksna paukščio sparne, drugelio plazdėjimu erdvėj. Negali grįžti į tai, ką dabar pilstai poperiaus lape ir visom išgalėm stengiesi, kad jis imtų kalbėti. Bet jis tyli. Ir tu tyli. Obliuoji nebylias savo mintis, nes trokšti pasiekti jų pradą. Geriau jas palik kaliausės sterblėje, nes ten jos tapo nematomos, tik jaučiamos, užuodžiamos ir karts nuo karto sujudančios, tuo metu iškreipiančios vaizdą ore, lyg susitelktų į vienalytę masę, norinčią išstrūkti iš erdvės. Jauti. Tai panašėja į ašarą. Ir tau belieka tik tavo atvaizdas joje. Krintančioje iš niekur į niekad ir niekada nepasirodžiusioje.

Gražina Subelytė

***

Lietus išlieja trapų kalaviją ir nupjauna virves, traukiančias prie žemės.

Migdolinės akys žybsi, kildamos į dangų.

Marga lėlė lyg nuosėdos nutupia ant debesies ir pasiūčia rūgšties lašų bangą rudai melsvam rutuliui [ant stovo].

Bangoje

miega septyni nykštukai, ir snieguolė ieško būdų juos prižadinti;

šliaužia ieva it gyvatė ir sudraudžia adomą, kam šis atsikando obuolio;

sukišę galvas į žemę stypso žvirbliai, ir nebylūs stručiai stebisi jais;

į princo kurpaitę netelpa ištinusi pelenės pėda. Jie abu miršta vieniši ir nelaimingi;

pepė verkia strazdanotom ašarom ir keikiasi, jog nepavyko perdažyt plaukų juodai.

Šeši milijardai skruzdėlių stebi bangą.

Žiūronų efektas.

Ir meta virves, kad partemptų nusidėjėlę lėlę žemyn.

almanacho viešnia
Justa Rimkutė

***

Laikytis.

Laikyti save ant šios žemės
po apniukusių dangum.

Siausti su saulės spinduliais
po mėlyna žydryne.

Skristi su paukščiais
gryna erdve.

Tupėti skliaute ir burkuoti
lietui lyjant -

balandžiu.

Su Paukščiu šnekučiuotis
mylėti --- jį.

Kartoti Žemės vardą.

Dalinti džiaugsmą, nerimą, ilgesį.

Dalintis. Kai už lango
nerimastinga pūga.

Gabrielei

mano kelias - slenkstėtas ir tolimas

mano žingsniai - sunkūs ir braškantys

mano pėdos - paliestos ramunių

mano akys - žvelgiantios į tavąsias

lyg į amžiną pievą

džiugesio upę

liūdesio medį

mano gyvenimo plunksnoj

esi

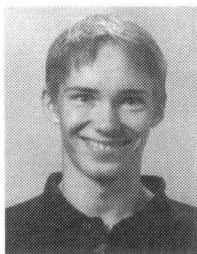
kaip vanduo

kaip šaltinis

kaip saulė

kaip spindulys

-----
tiesiai į širdį

almanacho svečias
Darius Damalakas

Guliu persiplėšęs į dvi dalis. Jaučiu - susprogs ir išsitaškys jos. Ir aptaškysiu visus jus muzika, jausmais, vizijom ir svajonėm, kurioms būsite per maži pajusti ir patikėti. Noriu, kad būtumėte dideli. Noriu, kad taptumėte visu pasauliu. Noriu daryti viską, kad jūs būtumėte laimingi.

***

prisiminimai mano kairiojoj ausy
kužda man nebaigtą pasaką

sargai pajuda naktį
pakeliui antkapiai lieka
kraujo mieste

gyvybė sustojus
ant kelio
lietus liaujasi

giedra visatos vaivorykštė -
jos paviršiuje styrančios raudonos varpos
nurimo

pertraukta kario meditacija
neleidžia jam, paskutiniam,
keliauti savo keliu

jutimo saitai sunkūs
nors šviečia ryškiai
patirtis tyliai
įėjo į ausį

***

užmigti turi būt pakankama,
kad keistose vietose,
juntamose ar dieną, ar naktį,
nebebijotum bendravimo
ir suvokimo.

žodžiai - beveik melas,
o šviesa kalbėti -
tai lyg rašyt ant nugaros,
kai viską junti ir
viską įsivaizduoji.

kai sutemo visiškai ar
jėga bėgiojo, nežinai,
su kuo palyginti,
esybės atsispindi ausyje šnaresiu,
o žmogus kūną išvaduoja.

Monika Jokimaitytė

Man patinka avietiniai ledai; pavasario balutės; traukiniai; saulėtas vasaros lietus; šypsenos; sniego girgždėjimas po kojomis; geltonos tulpės; Muminukai; mėlynas dangus ir balti debesys; akimirka prieš nubundant.

Man nepatinka nuobodulys; troleibusai; dargana; gvazdikai; Velykų triušis; spengianti tylą; triukšminga vienatvė; agurkų sriuba.

P.S.

sninga...
užkloja laiką...
o mano laikrodys vis tiek tiks.
nėbegaliu... skaičiuoti sekundžių.

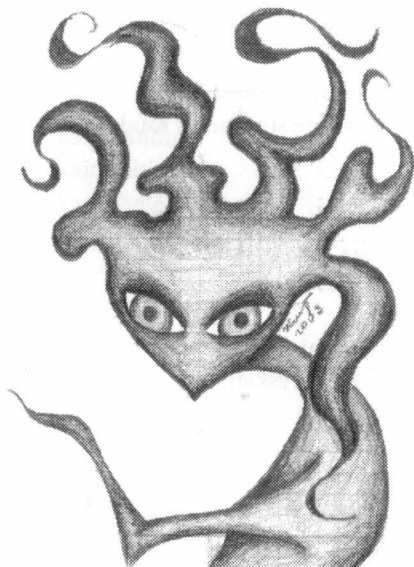
pasiimu knygą,
skaitau...
"laikas reliatyvus",
einu, užsitiesiu sumuštinį.

P.P.S.

Ant stalo garuoja arbata.
Kvepia vasara...
pasilenkiu ir įkvepiu rūko,
kylančio virš vandens.
sudrumsčiu vandenį...
šiandien nebenoriu matyti
miražų.

***

Galva pamažu prisipildo
Aidinčios tylos,
Minčių, nereiškančių nieko.
Miręs juokas
Sustingdo lūpose šypseną,
Kažkada reiškusią be galo daug.

Asta Bagdžiūnaitė

“... buvo pasakyta, kad jai trūksta geležies, todėl ji virė vinis ir gėrė jų nuovirą...”
Stengiuosi ne viską suprasti tiesiogiai...

***

Kaip sunkiai ir lėtai aš atrandu:
naktinį vabzdį, šviesų blyksnį
ir pieno rūką, dangų be žvaigždės,
vaivorykštę ir ilgą lietų,
ir draugo galvą ant peties.

Ir kaip lengvai aš viską prarandu,
vos nugrimztu į slogų tylų sapną,
į sapną apie pradžią, kur nieko neturiu,
kur viską, ką liečiu, liečiu iš naujo,
ir viskas, kas yra, yra kitaip,
čia formų ir spalvų neatpažįstu,
nė vieno daikto vardo nežinau,
tenoriu bėgti ir negrįžti,
kiekviena laštele dabar bijau:
gal mirsiu iš bado, nes nepajusiu alkio,
gal mirsiu iš vienatvės, nes mintys nelankys,
turbūt geriau palaukti kokio ženklų,
bet kaip tada suprasiu, kad tai jis?

Pabundu iš išgąščio
ir viskas kaip anksčiau,
tik sapnas jau gyvena čia,
o aš to nežinau.

Giedrė Apanavičiūtė

Aš G.

***

Lyja.. Dideli stambūs lašai lėtai krenta ant pianino.. Ne, fortepijono.. Forte-pijonas atidarytas, o į jo vidų pasiutusiai lyja.. Atrodo, stygas tuoj tuoj apsems ir jos nebegalės skambėti. Tu užgausi vieną klavišą, o iš didelio juodo fortepijono pasigirs tik plaktuko dūžis į vandenį, lyg kas mestų akmenuką į ežerą.. Tas garsas tyliai nugrims į dugną ir taip ir liks užgniaužtas giliai viduj. Tu spustelsi dar ir dar kartą, o į tavo šauksmą nebus atsakymo, kaip nebūna atsakymo šaukiant į pasaulį.. Ir dar taip, kaip nebūna atsakymo šaukiant, nes šaukiant negali būti jokio atsakymo, kaip negali būti atsakymo į ilgesingą žvilgsnį ar į liūdną šypseną.. Kaip negali būti tokio atsakymo, kokio tu tikiesi. O juk kitokių atsakymų mes nepriimame. Taigi tu šauksi, o paskui tavo gerklę užpildys vanduo (vis dar lyja). Tada tu stovėsi su tuo vandeniu po lietum ir jausi, kaip pamažu imi virsti vandeniu. Kojos išsilieja. Rankos išskysta. Akys išteka. Plaukai nuplaukia pasroviui, o pro nosį išteka vidus. Išteka garsas (kurį užgniaužė fortepijonas). Išteka vaizdas (kurį saugojai bemiegėms naktims). Išteka kvapas (neiškepusio pyrago). Išteka skonis (pirmojo seilėto bučinio). Jautiesi švarus. Jautiesi tuščias. Nesijauti.

Plaukia rudeniški lapai. Tokie raudoni, kokie būna, kai ant laikraščio išlieji burokėlių sriubą. Tada laikraštis pavirsta į šlamštą ir tėtis labai pyksta, nes dar nebūna spėjęs perskaityti paskutinio puslapio. Dar plaukia tokie geltoni, kaip smėlis primyžtoji smėlinė. Jis neatrodo šlapias, nes šlapias smėlis būna prie jūros. Jis atrodo šlykščiai purvinas. Dar plaukia tai, iš ko vakar gėrė antrokai, kai sėdėjo Sereikiškėse. Niekada nemokėjau tų gėrimų pavadinimo. O paskui plaukia kažkoks suknistas daiktas, kurį pamatęs pajunti, kad nebeturi kažko kairėj krūtinių pusėj. Tas daiktas vis dar konvulsišškai susitraukinėja. Rodos, normalus pulsas 75 tvinksniai per minutę.

Liko dar. Dar turi dantis. Sąžinės dantis. Ji tave grauždavo kartais (ir jokio skirtumo, kokiais). O paskui dar liko ta nešvari priešnirpšta nosinė, kurios niekada neištraukdavai iš kelnų kišenės ir nenunešdavai mamai išskalbti (nes neturėjai nei kitos nosinės, nei slogos). Tamydavaisi tą nosinę kišenėj ir būdavai ramus, kad bent kas nors tavo beprotiškame gyvenime nesikeičia. Beje, davei nosinei vardą. Ji, rodos, vadinosi siela.

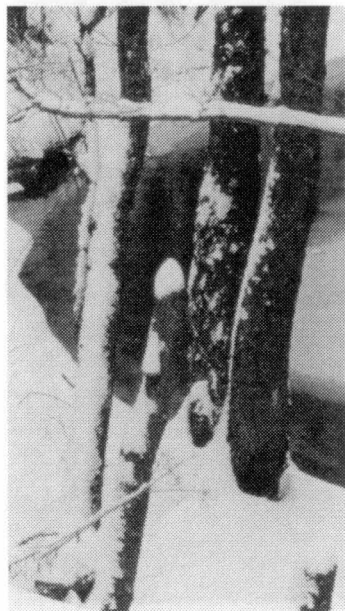

Indrė Zapolskytė

Man patinka gilūs pasauliai, bet esu paprasta. Kaip ir daugelis ieškau savo kelio ir dažnai pasiklystu. Geriausiai jaučiuosi, kai kurioje nors srityje lietuviai (-is/-ė) pripažįstami geriausiai. Tada suprantu, kad kažkas man itin svarbu ir artima. O šiaip – gyvenu ir tiek.

Begalybės spindesiai

Kada pyška tvoros
Kertasi vorai
Raudonodis stogas
Prausiasi žaibais
Jie paskers mėnulį –
nusikeiks gamta.
Vis tiek begalybė
Verks: aš amžina!..

***

Kada minčių labirinte
Vėl pasiklydus tipenu
Kada blauškausi išėjimo
Kada surasti negaliu
Kai galvą sliūkinu numetus
Ir kai toks ilgas šiltas kelias

Tada sūri gaila
Užtvindo širdį –
Dainuodama
Tylia srove pilu žodžius:
Kad neturiu žarsteklio, pakaruoklio
Ir negaliu jų pasklaidyt
Ir kad tik jį kasnakt sapnuoju
Rausiuos po kojomis
Tuščios ramybės
Nemariosios pasitikti
Nubudusi keliuos

Na, o dabar jau
Vėl brendu tik
Ar yra kaltų –
Dalmuo nespėtas padalinti
Ir reikalingų gelžgalių netenka vis užminti...
Ne ten mat pasukau?
Neklauskit KUR
ČIA IŠĖJIMAS
Dar nesupratau.

Eglė Sakalauskaitė

Kas esu? Tau esu niekas, o sau esu žmogus, matantis savo kojas, rankas ir blakstienų galiukus prisimerkus. Ir vien dėl to esu laiminga.

***

Ir Šaltas rūkas tamsoje.
Ir grindinys pažliugęs.
Kažkur nuaidi ryto varpas,
Ir dingsta bokštai migloje,

Ir pirštai kažkieno maži
Už lango skambina arpedžio.
Ir vieniša grubi valtelė
Po tiltu supas vandeny.

Kažkur toli, siaura gatvė,
Kopūstus nešasi senutė.
O smuikininkas aikštėj atsibudęs
Žmonos nedrąsiai šaukias tyloje.

Ir sunkios snaigės...
O prie užšalusio fontano vėl balandžiai tupi,
Ir marmurinis angelas nematančiomis akimis
Taip abejingai į juos žiūri...

Ar tu, keleivi, kada nors pajusi,
Kada suplaks šalia tavęs maža širdis?
Kada ant gulbės katedros frontono
Tau šonuos prasikals sparnai balti!

Iš laiškų Darijui

1

... „Kas yra Dendis?”

Ar skaitei, mielas Darijau, G. d'Annunzio „Geismų kūdikį”? Jeigu ne, tai atsiųsiu gimimo dienos progą.

Manęs to klausėi, taigi ir atsakau – tu esi tikrų tikriausias dendis.

Tu save nuolat tobulini ir gražini. Iš vidaus.

Tu visą gyvenimą stovi prie veidrodžio, o tavo lūpdažiai, pudra ir skaistalai yra poezija, muzika, dailės dirbinių meditacijos ir žvilgantys odinių knygų viršeliai. Ar nepagalvojai, kad tam tikra prasme dvasinis stovėjimas prieš veidrodį, panašiai kaip ir kūniškas savęs gražinimas, yra egoizmo išraiška?

Mes galbūt kartais net per daug smerkiame savo kūniškuosius malonumus, tačiau juk ir sieloje vyksta panašūs dalykai, tik tobulesne forma, aukštesniame lygmenyje. Tai taip pat yra savotiškas puikybės patenkinimas, tačiau kiek subtiliau ir rafinuočiau.

Kaip jaučiasi žmogus, kurį tu apipili Bacho koncertų analize, moderniosios fizikos naujovėmis ar Kanto filosofijos subtilybėmis?

Tu tą žmogų tiesiog g n i u ž d a i.

Patenkini savo tuštybę ir puikybę. Žinoma, tas žmogus gal vėl atsities ir tavo dėka bus paskatintas giliau bristi į pažinimo liūną, tačiau jis gali ir neatsitiesti. Jis gali piktai į tave pažvelgti ir pradėti niekinti tave, tavo Bachą ir Kantą, jis gali ir save pradėti po truputį žlugdyti, galbūt pats to gerai nesuvokdamas.

Taigi... dvasinė puikybė taip pat egzistuoja.

Menas. Menas yra išlaviruoti tarp pertekliaus ir stokos.

Auginti save, neįžeidžiant kito.

Neprisidengti vienatve ir kančia, kad galėtum tapti žiaurus...

2

... Kai savo paskutiniame laiške paminėjai arbatą, prisiminiau, kad nepaaiškinau tau, kaip ją reikia gerti. Taigi arbata maišelyje vadinasi m a t ė, ji tikra, tradicinė, unikali argentiniečių arbata. Šaukštelį arbatžolių suberk į medinį puodelį, užplikyk verdančiu vandeniu, gali įsiberti cukraus. Kai šiek tiek prauš, įsidėk

Eglė Sakalauskaitė

ta...tą medinį „instrumentą“ su koštuvu į apačią, ir jau tada tu ramių ramiausiai gali gerti tyrą, išfiltruotą, be lapelių ir šapelių, karštą gėrimą. Šis arbatos gėrimo ritualas, manau, kilęs iš indėnų, nes dažniausiai jie turgeliuose (Buenos Aires centre, prie nuostabių kapinių su skulptūromis ir mauzoliejais, kasdien nuo ryto iki vakaro šurmuly, panašus į mūsų Kaziuko mugės... Vakarais su Svajūne grįždavome vos pavilkdamos kojas ir vos nulaikydamos rankas: pirkdavome viską – vilnonius šalius mamai, lamos kailio šlepetes mažam broliui, tradicinį dulce de leche marmeladą smaližiui tėčiui, medinius puodukus su grakščiais koštuvais, auskarus su plunksnomis savajai tuštybei patenkinti, medinius šaukštus, auskarus su mėlynais kristalais, apyrankes iš sėklų (kurios vėliau, kartą man nusimaudžius vonioje, sudygo...), žalią kaleidoskopą, kepintus saldžius grūdus, saldainius ir arbūzus... Visur šurmuly, temsta, iš netoli esančios baltos bažnyčios išeina pasimeldę uolūs katalikai, vaikinai brazgina gitaromis ir aistringai dainuoja, o įsimylėjęliai dar aistringiau spaudžia vienas kito liemenį, plaikstosi plaukai ir šlama rudenėjantys lapai... Ak, Svajūne, prisėskim ant pievelės, por favor!..), taigi dažniausiai indėnai (arba tai, kas iš jų liko, nuolat maišantis su baltaisiais), turgeliuose pardavinėja šią arbatą.

Dar niekaip negaliu nesijaudinti, pagalvojusi apie Argentiną. Tolimas pasauli... Ar tikrai visa tai jaučiau?

Kur, indėne, kur dingo tavo nuoširdus juokas, kai išgirdai iš Svajūnės, kad mes esame de Lituania, ir aš dar su klaidom pridūriau – de mare Balticum?..

O tu juk paklausei tik apie arbatą.

...viskas dar pulsuoja manyje, bet dabar esu nurimusi ir žinau, kad jau išsivadavau iš pažinimo skausmo, iš to laukinio prisirišimo prie vietos, kurioje kiek ilgiau žmogus pabūna.

Išsivadavau. Iki kito karto...

Mindaugas Ignotas

Neramus padaras.

Žmogus

Pavargęs miestas kvėpuoja tylą. Nuo nesibaigiančios tamsos atsiskiria žmogaus šešėlis ir nuslenka tuščia gatve žemyn. Jis vis dar bando išsaugoti savo baimę, skausmą ir tuštumą. Slepia juos naktyje. Anksčiau slėpdavo žmonėse, tik šito jau nebeatsimena. Jis jau daug ko neatsimena.

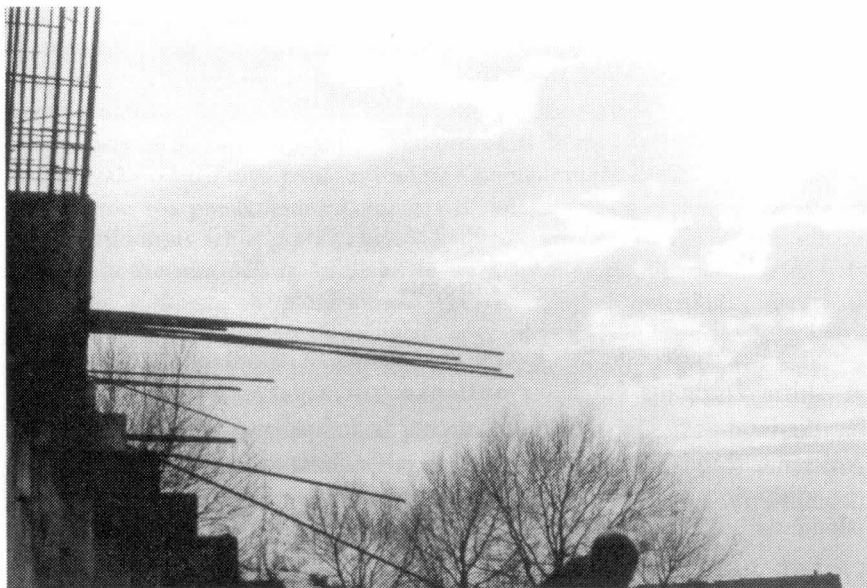
Tvirtai suspaustos langinės ir prakiurę seni lietvamzdžiai grimzta į nebūtį. Prieš akis tvarkingai susodinti akmenys ir akmenukai – kažkas šią siaurą juostą, vingiuojančią per smailiastogių namų mišką, kadaise pavadino gatve. Už kelių posūkių, šalia dvokiančios tavernos, ji skils į tris grakščias mažesnes juosteles, kurios pasuks į skirtingas puses ir dings tarp miesto statinių. Šie keliai, kiekvienas savo laiku ir savo vietoje, vėl dalinsis, siaurės, platės, apsisuks, kirsis vienas su kitu, susilies į didingas aikštes ir mirs niūriuose akligatviuose tol, kol apraizgys visą miestą.

Žmogus nepasuks nė vienu iš jų. Šie keliai jam jau nebeprisiklauso. Lygiai kaip jis nepriklauso miestui. Lygiai kaip jis nebeprisiklauso sau...

***

Kažkur kitapus veidrodžio stiklo yra toks pat pasaulis su tokiu pat kaip aš žmogumi, kuris stovi tokiam pat kaip mano kambaryje, kur pilna daiktų, tokių pačių kaip mano. Norėčiau susikeisti su juo vietomis.

Mindaugas Ignotas

***

Blizgančios stiklinės akys,
kuriuose neatsispindi jokia šviesa. Jokia žvaigždė ir joks veidas.

Gali jas drąsiai paliesti savo murzinu pirštu. Netgi stipriai paspausti iš vieno ar iš kito šono, pavadžioti jį tviskančiu slidžiu paviršiumi.

Jeigu turi laiko, gali jas netgi nupoliruoti ar nuvalyti ant jų niekad nesikaupiančias dulkes.

Jos gilios ir skaidrios kaip laukinis vanduo.
Gali drąsiai pažvelgti, ne, pasinėrti į jų bedugnę, tačiau nesitikėk ten ką nors atrasti.

Jos neliūdi ir nesišypso, jos nesmerkia ir neįkvepia.

Jos tiesiog žiūri.

Milda Tylaitė

Kiekvienas mano veiksmas turi savo jausmą.
Nes nejaučiant veikti sunku...

***

Palįsti po kilimu ir apsimesti,
Kad tavęs nėra -
lengviausia.
Gi pabandyk oriai,
iškėlęs galvą pripažint
ir suprasti,
kad ne vienas pasauly esi
ir kažkam tavęs reikia.
Nusileisk,
Padovanok pasauliui šypseną.
Padovanok ją ir man.
Gal ir aš tada nebesislėpsiu,
Gal ir aš nebelįsiu po kilimu...

***

Auksiniam pasauly, kur žmonės vaikšto su baisiai gražiom velvetinėm kelnėm ir nuostabiai dainuoja, aš niekad nebuvau. Ten žmonės laimingi, jie nuolat šypsosi ir neturi tėvų, kurie lieptų anksti grįžti namo. Jiems nieko netrūksta, jie niekada nepristinga energijos ir idėjų, jie nemiega naktį, nes kaip tik tada prasideda tikrasis gyvenimas. Jiems viskas tik žaidimas, ir jie žaidžia be galo išradingai... Jie visų draugai, ir kiekvienas svajoja gyventi jų pasaulyje. Nusipirkau ir aš baisiai gražias kelnes. Tik visiškai prie auksinio pasaulio nepriartėjau...
Auksiniam pasauly, kur žmonės vaikšto su baisiai gražiom velvetinėm kelnėm ir nuostabiai dainuoja, aš...niekad...nebuvo...

Evelina Overlingaitė

Aš Evelina. Man 16. Atstovauju Lietuvai. Norėčiau, kad pasaulyje būtų taika ir nebadautų. Badaujantys Afrikos vaikai.

***

Mano vienvė?
Jos nėra.
Mano gyvenimas?
Mano mirtis.
Mano kraujas...
Nekreša.
Tu?
Tavęs nepažįstu.

Metro

Sėdi ant metro platformos krašto. Nuleidusi kojas kone sieki pėdomis bėgius. Greta jauti nervingą Jo kvėpavimą. Pasigirsta švilpukas, skelbiantis, jog netrukus atvažiuos traukinys. Įsitempi. Pasiruoši. Lauki. Drašini save. Išvysti lokomotyvą. Širdis daužosi, tačiau nesuvoki, kad tai iš baimės. Traukinys artėja milžinišku greičiu. Nori užsimerkti, bet žinai, kad tai būtų pražūtinga. Mintyse bandai apskaičiuoti traukinio greitį ir atstumą. Visa tai trunka vos keletą sekundžių. Rodos, jau tuoj tuoj nebeiškęsi ir atsistosi. Staiga pajunti, kaip Jis pašoka. Po milisekundės tu jau stovi šalia Jo ir jauti, kaip aplink tave plūsta šurmuliuojanti minia. Tau trūksta oro. Širdis vis dar daužosi. Pamažu suvoki, kad viskas baigėsi. Ir vėl laimėjai. Visada laimi. Niekam niekada nepavyks tavęs nugalėti. Nebent Jam. Jis stiprus varžovas. Sėdėjo iki paskutinės akimirkos. Nors viskam pasibaigus ir žvelgė į tave paklaikusiomis akimis, pasiūlė pabandyti dar kartą. Taip, Jis padarė tau išpūdį.

Kitas traukinys po trijų minučių. Paprašai Jo paskolinti monetą. Girdi, kaip ji žvangteli krisdama į automatą. Pasiimi mineralinio vandens buteliuką.

Evelina Overlingaitė

Lėtai atsuki ir gurkšteli. Jam nepasiūlai. Žvilgteli į tablo. Liko viena minutė. Metas.

Abu atsisėdat. Išgirsti švilpuką. Susikaupi. Pamatai artėjantį lokomotyvą...

Daugiau nieko nebeprisimeni. Neprisimeni, kaip traukinys nutraukė Jam kojas, kas iškvietė greitąją, kodėl gulėjai baltoje palatoje...

Gydytoja nužvelgė tave paniekos kupinu žvilgsniu. Kilstelėjai galvą ir išvydai mamą. Ji atrodė išblyškusi ir liūdna. Gydytoja stengėsi kalbėti tyliai, tačiau vis tiek nugirdai sakinio pabaigą:

-... jai reikėtų psichiatro pagalbos...

Tau pasidarė bloga. Pasiprašei į tualetą.

Baltutėliame koridoriuje atsitrenkei į baltu chalatu apsivilkusį žmogų, kuris buvo ištirpęs toje baltumoje. Paklausei, gal žino, kur paguldytas Jis. Nušlepsėjai per visą ligoninę į traumatologijos skyrių. 'Lankytojai neįleidžiami'. Tylutėliai įslinkai į palatą. Paėmei Jo ranką. Jis lėtai atsimerkė.

-Tu laimėjai,- tyliai sušnibždėjai Jam.

Jis neatsakė.

Nuėjai į metro stotį. Atsisėdai ant platformos krašto. Šlepetės nuslydo tau nuo kojų.. Iš pradžių pagalvojai, kad myli Jį. Vėliau supratai, kad tiesiog žaviesi, be to, gaili ir dar šiek tiek jautiesi kalta. Nelaukei pasigirstant švilpuko. Atsistojai ir nuėjai basa eskalatoriaus link. Atsisėdai ant turėklų.

Nulipai.

Jautei kiekvieną į tavo nugarą įsmigusį žvilgsnį, nors iš tiesų niekas į tave nekreipė dėmesio. Jie minia – jie nežiūri. Net jei atsistotum ant bėgių, ko gero, jie vis tiek nepastebėtų.

Po akimirkos jau jautei stingdantį bėgių metalo šaltį kojų pirštų galiukuose.

Išgirdai švilpuką. Pamatei lokomotyvą. Pirmą kartą išvydai lokomotyvą 'en-face'. Arti kaip niekad...

Krūpteli. Atsimerki. Jis laiko tavo ranką.

-Nejau būtina visada laimėti?.. – tyliai paklausia.

Neatsakai.

Nusikloji antklodę. Nematai savo kojų. Nors jauti. Jis paleidžia tavo ranką.

-Myliu tave,- sušnibžda. Atsistojęs kiek patrypčioja ir nueina durų link.

-Ne. – atsakai, nors Jis ir neišgirsta.

Aivaras Žilvinskas

Kai klausą glosto rudenio libretas,
Tarp vieškelių aš noriai pasiklystu.
Ties posūkiu – gracingas siluetas –
Tai stoviu aš: apsimetu Mefistu

Dvi miniatiūros apie katiną

I

Aš turėjau katiną. Mano katinas neturėjo vardo. Jo vardas, kurio nebuvo, tapo ginčų priežastimi. Ginčai buvo nevaisingi (kaip, beje, ir katinas), todėl aš paprasčiausiai pavadinau jį Napoleonu.

Turiu pripažinti, kad mano katinas neturėjo jokių Bonapartės bruožų. Visų pirma jis buvo distrofikas. Visai sudžiūvęs. Tik kaulai ir skūra. Bet kailį gražų turėjo: rudą tokį, rainą... Jis kabojo ant sienos tiesiai virš Napoleono guolio. Kas vakarą katinėlis įbesdavo į jį savo buką žvilgsnį ir nostalgaiskai tyrinėdavo dryžius, atspalvių žaismą. Bet visai neliūdėjo dėl savo kailiuko. Ir neverkė, žinoma. Tiksliau, aš niekada nemačiau jo verkiančio. Nors, tiesą sakant, man tai tuomet visai nerūpėjo. Tik pamanykit – katino ašaros. Juokinga! O vis dėlto ašaros, kad ir katino...

Kieme mano augintinis kentėjo nuo daugybės padaužų. Jie nuolat tampė vargšėlį už uodegos. Napoleonas seko nuo ligos vis labiau, todėl kartą jo uodega taip ir liko kažkokio berniūkščio rankoje. Nuvedžiau nukentėjusįjį pas veterinarų. Tas apžiūrėjęs pareiškė, kad nieko padaryti neįmanoma. Tačiau nieko nedaryti buvo kažkaip neetiška. Todėl veterinarus pašalino dar kai ką – sako, mažiau po kiemus laktys. Na, o to berniūkščio, palikusio mano Napoleoną be dviejų galų, motina pakėlė didžiausią triukšmą. Sakė, kad jos sūnelis patyrė šoką, kai mano “neaiškus padaras” pradėjo “mėtyti galūnes”; pridūrė, kad imsis sankcijų prieš mano katiną. Kitą dieną karantinavimo tarnybos darbuotojai pričiupo vargšėlį. “Nieko”, – raminau save, – “jis atsilaikys, ne tokių blogybių yra patyręs.”

Karantinavimo stoties senbuviai nieko panašaus nebuvo matę per tas tris dienas, kurias jie čia praleido. “Toks gal ir maudynių nebijo”, – mąstė jie. Gal ir nebijo, niekada nesu jo maudęs. Tačiau po trijų dienų Napoleonas atsidūrė dušo kabinoje. Jį apipylė kibiru šalto vandens. Per sustirusį kūnelį ritosi lašai,

Aivaras Žilvinskas

krito, telkėsi ant pilkų betoninių grindų tarsi gyvsidabris, sudarydami tamsią mirgančią balutę. Tuomet paleido srovę... Ką gi, belieka pasidžiaugti, kad eilinį kartą praktikoje buvo patvirtintas Omo dėsnis.

II

Aš turėjau katiną. Mano katinas neturėjo vardo. Jo vardas, kurio nebuvo, tapo ginčų priežastimi. Ginčai buvo nevaisingi (kaip, beje, ir katinas). Todėl aš įtyniau jo kailį svogūnų esencija ir sukamaisiais judesiais skatinau difuziją. Taip dariau tol, kol kailis įgavo švelniai rožinę spalvą.

Tuomet katinas pakilo ir, paskendęs garuojančiame eteryje, prabilo Aristotelio balsu:

- Tu ką tik patepei mano kūną pastovių būties savybių visumos filosofiniu tirpalu. Keturių kosmoso stichijų akivaizdoje tavo menkutę sielą palytėjo visagalė kvintesencija...

Aš iškvėpiau, ir mano gilus atodūsis apgaubė kalbančiojo galvą sočiųjų angliavandenilių debesėliu. Jis šiek tiek pasvirduliavo ir kažką kniauktelėjęs nuvirto ant šono.

Aplink temačiau liuminescuojančius rožinius plaukelius. Ore plūduriavo definicijos ir tvyrojo slogus valerijonų aromatas.

Nulio kompleksas. Atgal.

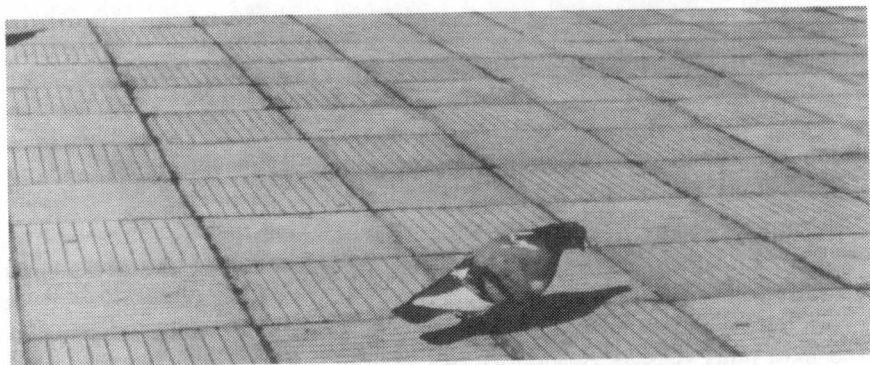
Nieko tikro. Nieko. Aš nežinau, ar visa tai realu. Esu aš ar ne. Nežinau, ką sakau. Kodėl būtent tai? Ne, nieko tikro. Kaip žinoti, kad tai tikra? Aš puolu į nevilį. Noriu kalbėti. Turiu daug pasakyti. Nežinau ką. Kam nors. Kad suprastų mane. Suprastų. Pasiimtų tai, ką turiu savyje. Viską. Kad neliktų to skausmo, kad liktų nulis visiškas. Absoliutus. Nes aš nesu tuščias. Yra šiek tiek menkos materijos. Ir dvasios. Taip menka visa tai, bet man, nuliui, nepakeliama, per skaudu. Ne, ne...

Tiek jau to. Pakelsiu. Iškęsiu. Nereikia man jūsų, žmonės. Nes jūs pasijuoksit. Nesuprasit. Pasmerksit. Neverti! Aš turiu daugiau nei jūs visi. Galėčiau turėti. Neįsileisiu! Nė vieno žvilgsnio. Ne. Paranoja. Negaliu taip. Blaškausi. Man reikia psichiatro. Tegul pagydo. Ligonis ligonį. Kaip smagu. "Sveiki, gydytojai. Kaip gyvuojat? Žinot, aš neeilinis pacientas. Visų pirma manęs nėra. O jūsų tuo labiau." Smagu. Kalbasi du nuliai. Dvi nesybės.

Aivaras Žilvinskas

Spėlionės. Nieko daugiau. Žinočiau, ko žmogui reikia, tuoj paimčiau. Bet nežinau. O man to reikia. Aš ieškau laimės. Gyvenimo prasmės. Trečias brolis kvailys esu. Dvasinis ligonis. Kur mano gydytojas? Ak, pamiršau... Jis irgi serga. Visi serga. Visi ieško. Niekas neranda. Kas randa – nepasidalija. Gal net ne iš piktos valios. Tiesiog tai, ką randa, yra nulis. Tad ne tik kitam, bet ir sau nėra ko duoti. Tu, Dieve, kam davei man protą? Matai, kalbu su pačiu Dievu, sakau jam “tu”. Koks aš didingas. Didingesio pasauly nėra... Galėčiau būti žemės dulkė ir kantriai laukti, kol visi bus tokie kaip aš. Žemės dulkė. Štai esmė. Štai pagrindas. Radau. Nereikėtų ieškoti, jei būčiau žemės dulkė. Kam įkvėpei gyvybę man, o Dieve?

Dar pratęsiu. Dar turiu. Tuštumos pilna galva. Galiu be galo lieti. Gaila tik, kad laiko skalėje man atidėtas nedidelis atstumas. Laikas nejuda. Mes judame laike. Ir baigta. Ketvirtas išmatavimas. Seniai aišku. Gerai sugalvota – laikas teka. Pro mus. Oi, kaip bėga metai. Aha, žinoma. Kokie mes didingi, kad pats laikas eina pro mus, o mes stovime ir su nostalgiskomis ašarėlėmis jį palydime. Tik eilinė apgaulė, štai kas čia. Tai mes einame. Visad pirmyn. Progresu ar regresu tai vadiname, bet pirmyn. Į amžinybę. Į amžiną bekraštį nulį.

Paimk ir rašyk. Popierius sugers viską. Net daugiau, nei norėsi. Skaitysi ir galvosi, ko jis neturėjo sugerti. Tada, pabūgęs, kad kiti pamatys, viską suplėšysi. Žus tavo rašliava. Tik dėl to, kad popierius per daug sugėrė.

O tarkim, kad sugebėjai apgauti lapą. Rašai lygiai, gražiai, kad ranka nedrebėtų, neskubėtų eilutėmis išduodama... Ką? Nėra ko išduoti. Tas nelemtas popierius nieko negali išduoti, nes tu pats mielai imtum ir visą sielą atiduotum pirmam sutiktam, nė grūdelio šešėly nepaliktum. Kad tik kas paimtų, kad tik nereikėtų neštis su savim viso to...

Aivaras Žilvinskas

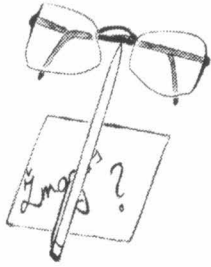
Ne, palauk, ramiai. Šalti nervai išgelbsti mus nuo kvailysčių. Ir nuo greito sprendimo taip pat. Viską galima greitai pabaigti. Ko mes delsim? Sprendimas čia pat. Bijome. Ne, ne veiksmo. Neteisingo sprendimo. Atrodo, kad visi jie neteisingi. Ne, turbūt visi geri. Visų reikia. Jų visuma – tai nulis. Sėdi ir žiūri į jį. Panašus į tave, netgi labai. Dvynukai. Tik tu dar mažas. Kai gyvenime daug pasieksi, būsi didelis nulis.

Nurimom. Puiku. Niekam to savo vidaus neduosi. Nė kalbos apie tai negali būt. Kam jo reikia? Tavo vidurių. Taip. Dirbtinai pajuokaukim. Gal bus linksmiau. Pasižiūrėk į save. Kam tu reikalingas? Net pats savęs neimtum. Pasirinkimo nėra. Niekas jo nedavė. Visi keliai veda prie tavo gyvenimo pabaigos. Ir tamsu aplink. Ir gyvenimas juodas. Dar užvalgyk karčiojo kiečio, užsidėk tamsius akinius, kad visi fiziniai pojūčiai būtų panašūs. Ausys... Maršo joms! Gedulingo!

O dabar gali visa tai paneigti. Juk tam ir pasakei, kad paneigtum. Kiekvienas žodis tau nepriimtinas. Nė vienas principas tavęs netenkina. Net savų nekenti, vos randi juos kituose. Tada jie kinta. Neilgam. Bet kurį iš jų galima rasti kituose. Bandyk su deriniais. Turėsi unikalų, gal patiks. Jau turi... Turi! Ar supranti, ką tai reiškia? Individualybė egzistuoja. Tik nežinia, iš kur randasi pilkumas. Masė, banda. Vadink kaip nori. Klaidingas įsitikinimas? Bandos nėra? Gal tiesiog nesuvokiame kiekvieno atskirai, todėl jungiame į grupes. Tik savęs nėra kur prijungti. Taip, tiesa, kaip visad tu toks nepakartojamas, kad egzistuoji šalia visų grupių.

Dvinarė sistema. Aš ir pilkumas. Lašas ir jūra. Puslapis iš knygos. Plaikstytis vėjyje smagu. Argi vėjas mane išplėšė iš knygos? Ne, mano begalinis išdidumas. Čia vis jo darbas, tai jis sulaikė atsiskyrusį pūslą ir neleido jam grįžti į jūrą, tai jis leidžia atsverti tą pilkumą ir palaikyti sistemos pusiausvyrą. O, tai buvo seniai. Dar tada, kai laikas vaikščiodavo pro mane. Išdidų. O kai sumenkau savo akyse... Tada ir buvo blogiausia. Kartą atsiskyres, aš nebegalėjau grįžti atgal į pilkumą. Noriu prisegti save. Štai čia. Kur gražu. Čia jums negražu. Nusišvilpt. Leiskit nuskęsti šioje vietoje. Kodėl negalima?

Atsimerk, kliedėtojai. Argi buvai kur nors iškeliavęs? Žinau, tu nori pažerti daug klausimų. Argi dar nepasimokei? Į rūpimus klausimus neatsakoma. Jie pamirštami. Ar esi kada nors užmiršęs?.. Esu. Paskleidęs ant stalo lapus. Šioje gausybėje teksto ir švaraus baltumo tai nesunku. Tarp šios rašliavos, kurią pats pasmerkei žūti. O kodėl kaskart prisimeni? Ar tikrai moki užmiršti? Išmoksiu. Nepastebėti.

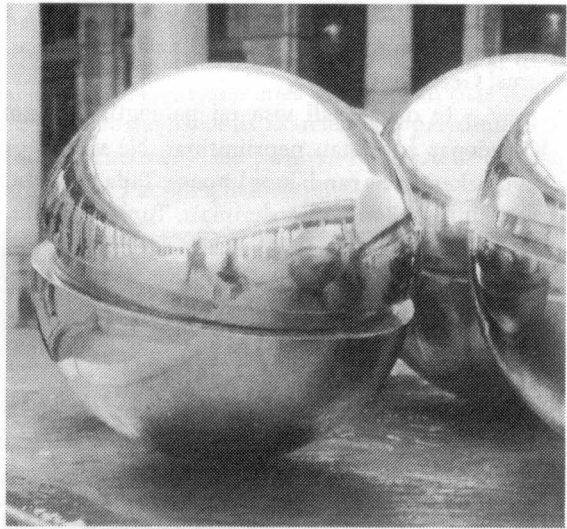
Stepas Toliautas

Tikiu žmogumi. Ieškau neįprasto grožio.
Manęs lengva nepastebėti, bet labai sunku pamiršti.

Vienatvė

Tu pajunti jį dar nepabudęs – pajunti žvėrį, tūnantį po lova ir laukiantį, kol atsikelsi, kad galėtų tave užpulti. Visgi atsikeli ir giniesi nuo jo kasdieniais smulkiais darbais, bet tai nepadeda, žvėries nagai palieka veide randus, kuriuos matai žiūrėdamas į veidrodį, – todėl nebenori į jį žiūrėti.

Tu išeini iš namų, užsidėjęs kaukę, kad kiti nepastebėtų randų. Kiti bendrauja su tavimi ir randų išties nepastebi, tu apsidžiaugi ir manai nugalėjęs žvėrį. Tačiau

jis šlaistosi aplinkui, kraupiai riaumodamas, ir žmonės traukiasi atgal, jie traukiasi nuo tavęs, ir tu imi galvoti, jog kiti nemato randų tik todėl, kad stebi tave iš tolo, tik todėl, kad riaumojantis žvėris neleidžia priėti arčiau ir pamatyti tavojo veido.

Tu grįžti namo ir nusiimi kaukę. Žvėris vėl puola, ir tavo veide atsiranda nauji randai, kurių nematai veidrodyje, nes į jį nežiūri. Giniesi nuo žvėries smulkiais kasdieniais darbais, bet galų gale pasiduodi. Atsisėdi ant lovos, pasišauki jį artyn, paglostai ir nusprendi pavadinti Vienatvė, nes visi artimi daiktai turi savo vardus.

Barbora Drašutytė

Manęs nėra, ir argi aš galėčiau būti, jeigu aplink – sapnuojama tiesa?

Faraonas ir dagerotipas

Žynys stovėjo iškėlęs rankas aukštyn į dangų ir žvelgė į dūmus, laukdamas, kada iš jų išnirs kas nors materialaus. Faraonas sekė veiksmą išsprogines akis.

„Būta čia ko...“ – patyliukais mąstė žynys. - „Ir be jo puikiausiai išsiversčiau.“

„Negali būti“, - stebėjosi faraonas, - „kad jam ir vėl pasiseks.“

Pro tirštą miglą ėmė ryškėti kontūrai. Tai buvo didelė dėžė, pastatyta ant trijų suremtų kojų ir apdengta juodu audeklu. Faraonas gurktelėjo.

-Kas tai?

-Dagerotipas, - išdidžiai atsakė žynys („turbūt“ – pridūrė labai tyliai).

-Ar tai iš dievo, ar iš žmogaus?

-Tai iš ateities, mano valdove. Tai nei blogis, nei gėris. Tai daiktas, - kantriai porino seneliukas.

-Kam man reikalingas daiktas, neturintis nei dieviškos, nei žmogiškos paskirties?

-Paskirties? Ji žmogiška...

-Ar jis gali vergauti?

-Visi ir viskas jums vergauja, o Saulės Sūnau, - lankstėsi žynys.

-Parodyk. Ne, palauk. Sakyk, kaip jį vadina? Dari... ra...

-Dagerotipu, faraone. Jis moka prisiminti.

Valdovas džiugiai šoktelėjo nuo sosto:

-Viską? Jis viską žino?

-Ne, mano faraone. Jis moka prisiminti atvaizdus. Liepkite pašaukti vergą.

Faraonas stipriai sugniaužė savo drabužį. „Atvaizdus? Tai juk dievas!“ Valdovas spragtelėjo pirštais, ir į kambarį įžengė žmogus saulės nudegintais plaukais ir rimbo nusvilinta nugara. Žynys liepė jam atsistoti prie sienos ir nejudėti. Tai nebuvo labai paprasta – vergas buvo išsekęs, bet užteko kartą kilstelėti rimbą, ir jis pasiryžo stovėti tiek, kiek tik žynys teiksis kuistis po juodosios dėžės gaubtu. Vergas bijojo. Ar tai bausmė? Ar jis mirs, kaip mirė daug kitų vergų, taip ir neišėjusių iš šventyklos? Ar tai mirties įrankis, gal net baisnis už rimbą,

Barbora Drasutytė

dykumos skorpionus ir svilinantį karštį?

Dėžė, o gal už jos lindintis žynys sušnypštė.

-Faraone, deja, dabar reikia laukti.

-Aš palauksiu, - iš susijaudinimo kramtydamas lūpas ir nenustygdamas soste linktelėjo valdovas.

Žynys nusilenkė.

Saulės skritulys riedėjo dangaus skliautu, bet šventyklos viduje nebuvo jaučiamas nežmoniškas karštis. Vergai nešė faraonui gardžiausius valgius, o šis jų net nelietė – sėdėjo įbedęs žvilgsnį į dėžę ir netgi į alpstantį iš alkio vergą, nors paprastai nemėgdavo teršti dieviškosios savo akių šviesos.

Pagaliam jam pabodo laukti.

-Žyny, kada?

-Dabar, - atšlijo nuo sienos žynys ir vienu pirštu spragtelėjimu išvijo iš šventyklos dėkingą už dovanotą gyvybę vergą.

Faraonas prišoko prie dėžės. Žynys sustabdė jį iškilmingu rankos mostu:

-Dar ne. Palaukite.

Faraono galvoje blykstelėjo geniali mintis, kad didingoji Egipto valdovai niekada nelaukia, bet žynys jau kišo jam panosėn neryškia plokštelę. Faraonas susiraukė.

-Čia, - bakstelėjo pirštu žynys.

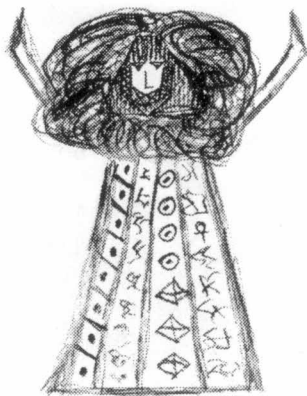
Toje vietoje lyg ir ryškėjo kažkokie kontūrai. Skorpionas? Piramidė? Papirusas? Žmogus?

-NE!!! - suklykė faraonas. - NETINKA!!! - ir užsidengė delnais veidą, kūkčiodamas iš nepaaiškiamo pasibjaurėjimo.

-Ką gi, - gūžtelėjo pečiais žynys.

Ji pakėlė nuo žemės nukritusią plokštelę, pakišo kažkur po juoduojų apklotu, tuomet ištare keletą žodžių. Visas kambarys prisipildė dūmų, dagerotipas išnyko. Faraonas jau vėl sėdėjo savo soste. Žynys pavartė žodyną.

-Ką gi. Tuomet toliau... - atsiduso jis, pasiraitojo rankoves ir, sumurmėjęs „daktiloskopas“, ėmėsi darbo.

Barbora Drašutytė

Kryptis

Kiekvienam savas dievas, savas tikėjimas, sava meilė ir atleidimas. Iš esmės vienintelis idėjų fondas, iš kurio susikuri savo dvasinę aplinką, esi tu pats. Nes tu – atskiras pasaulis, erdvė, vienetas, nepakartojama individualybė (aš sakau: nepakartojama), nes svarbiausi įsipareigojimai yra ne kitiems, o sau – tavo principai turi būti tokie tvirti, kad atlaikytų neišvengiamą kitų idėjų fondų invaziją. Svarbiausia yra tikėti, kad gali būti nekintamas, bet vystymosi neišvengsi. Nėra jokio oficialaus dokumento ar konstitucinės pareigos, tuo labiau – tu turi sąžinės laisvę. Principą galima pakeisti, nes netgi krikščioniškasis Viešpats per du tūkstančius metų turėjo milijonus pavidalų – tiek, kiek buvo jo sekėjų. Patvirtinsite ar paneigsite, bet tai yra tiesa, – tiesa ir religija – subjektyviausi dalykai visoje dvasinio pasaulio terpėje, nepaisant brukamų šampų ir klišių. Nėra dviejų vienodų žmonių. Tikėjimų. Tiesų. Melo.

Ir kai į pasaulį ateina naujas žmogutis, aš galiu žinoti, kad tokį patį idėjinį fondą, kokį atsinešė su savimi, jis išsineš nepakitusį. Susikurs krūvą principų ir kas sekundę juos vartys, kryžmins, kaitalios, bet niekada į savąjį idėjų šaltinį neįsileis kito.

Antra vertus, tai tik mano tiesa. Tikėjimas. Melas. Niekada nepriimkite jo kaip savojo.

(pagal Just. Marcinkevičiaus eilėrašį „Trumpas tikėjimo išpažinimas“)

Agnė Marija Vilkoicaitė

Mes visad dviese - Agnė ir Marija.

Radio

„Apgaus, apgaus, apgaus, o kas, jei tu apgausi, apgausi, apgausi?“ Man regis, šį sakinį esu girdėjęs per „Vidinio balso“ radijo programą. Dažnai šios programos klausau. Girdėjau, ji šiaip yra iš tikro populiari, bet dažniausiai žmonės klausosi jos slapta, todėl ji taip ir neiškyla tarp kitų radijo stočių, tokių kaip „Įvaizdis visuomenėje“ arba „Labanaktukas sąžinei“ ir „Tikėk išore“, „Aplinka neapgauna“ ar „Tikslas pateisina bet kokias priemones“, „Mes – gimę tobulieji“, „Išdidumo grožis“. Jų klausyti paprasta, jos niekuo neerzina (na, nebent jų konkurenčių mėgėjus), jas transliuoja ištisą parą, siųstuvai geri, bangos pasiekia net tolimiausius pasaulio kampelius, be to, muziką gerą groja. Pastarosios dėl didelio populiarumo ir patrauklumo nukonkuruoja tokias kaip „Žvelk giliau“, „Susipažink su savo AŠ“, „Mokėk mylėti save“, jau minėtą „Vidinis balsas“, „Nešvaistykime savęs veltui“ ir netgi mano mėgstamąją „Gėris kitiems – tai gėris ir tau“... norėtum pasukt ratuką į kitą pusę, pasiklausyt egzotikos, bet visgi tave įsuka masės banga ir vėl pagauni save besiklausantį... popso.

Būsimasis nekrologas

Aš taip nekenčiu rutinos. Ji nori suėsti mane. Aš nespėju bėgti – ir suėš, o ką manai...

Sudiev. Tik atsimink, kad kažkada tokia buvo... Savarankiškos sąmonės nekrologe bus įrašyta – „Mirties priežastis: suėdė rutina“. O kūnas gyvens... pamiršęs kadaise jau palaidoto proto senovėje turėtus tikslus... ir būsim visi gražūs, standartiniai, išlieti pagal standartinę formą, suantspauduoti...

... atsimink, kad kažkada tokia buvo...

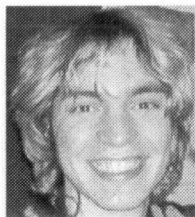

Amžinas Bėglys

Tu juk žinai, kad bėgimas nieko neišspręs. Gal tik apsaugos nuo momentinio skausmo. O tau su juo turbūt ir reikėjo tą akimirką susidurti, tu būtum kažko išmokęs, kitąsyk būtum geriau sureagavęs į situaciją, o štai - tu pabėgai ir nieko nesužinojai, tu pabėgai ir apsunkinai sau tolimesnį ėjimą kažko link. Ir jeigu tu kaskart nuspėji žingsnį į priekį, viską apskaičiuoji, tai juk tėra tas pats bėgimas, tik šįsyk jau bėgimas nuo savo laimės, kuri gal jau kiek kartų mėgino pas tave ateiti, o tu sakei: „Ne, to nebus“, tu jos išsižadėjai, pasakydamas sau, kad esi jos nevertas, tu pats uždarei jai duris. O ji įsižeidė ir ateis žymiai vėliau (jeigu iš viso ateis).

Vienintelė išeitis – visad tikėti... savim. Bet kadangi tai per daug skausminga, mes pasirenkame tikėjimą žmonėmis, kurie atrodo gan patikimi. Ir, man regis, kaip tyčia besirinkdami suklystame... Patikime tais, kurie vėliau išduoda, o tuos, kurie tikrai laukė buvimo su mumis, atstumiam kaip „nepatikimus“... Nors ką čia gali žinoti – gal ir jie būtų išdavę? Gal nėra nei vieno, kuris nepaliks tavęs sudraskytomis mintimis, juk žmogus yra amžinai... koks?

Teisingai, vienišas.

Sergejus Loiteris

Pasaka apie tulpes

Gyveno kartą skruzdėlė Horacijus. Normali karinė skruzdėlė, kaip ir visi skruzdėlyno gyventojai. Savo fiziniiais duomenimis neatsiliko nuo bendraamžių. Tačiau kažkuo jis skyrėsi nuo kitų. kažkas jame buvo ne taip. Iš pradžių jis puikiai sutarė su kitom skruzdėlėm. Turėjo daug draugų ne tik tarp karių, bet ir tarp darbininkų, statybininkų ir kitų amatininkų. Bet Horacijus išsiskyrė iš kitų – jam reikėjo grožio. Aišku, to jis nesakė net artimiausiems „draugams“, nes paprasčiausiai jie nepatikėtų. Kas čia per nesąmonė: skruzdėlė ir grožis? Horacijus ir pats iš pradžių netikėjo. Tik vieną kartą, medžiodamas su kitais kariais, pajuto, jog visai nenori žudyti. Kuo toliau, tuo dažniau tokios mintys jį aplankydamo, ir ne tik medžioklės metu, bet dažnai pradėdavo apie tai mąstyti išsėdamasis namie po medžioklės. Jis jau seniai pastebėjo, kad kai kurie gyviai ima kažką iš gėlės ir valgo, nežudydami jos. „Gal ir man taip pavyktų?“ – paklausė pats savęs. Kai visi medžiojo, Horacijus tyliai, niekam nepastebėjus, atsiskyrė nuo medžiotojų būrio ir nubėgo į gėlių lauką. Išsirinko pačią gražiausią gėlę, išropštė į ją, apsidairė. Aplink buvo taip gražu... bet jis žinojo, kad negalima ilgam atsiskirti nuo būrio (pastebės). Pradėjo ieškoti maisto. Radęs žiedadulkių iš pradžių nedrąsiai paragavo. „Nuostabu, fantastika!“ Tada jau prisivalgė, kiek tik galėjo, prisikimšo visas kišenes ir nuskubėjo prie būrio. Vakare, grįžęs su visais namo, jis atsisakė valgyti, pasakęs, kad skauda pilvą, ir nuėjo į savo kambarį. Užsidaręs kambarį, iškratė visas savo žiedadulkes į kampa, uždengė jas šakelėm ir nuėjo miegoti. Kartą per savaitę jis atsiskirdavo medžioklės metu nuo kitų, išropšdavo į gėlę ir prisikišdavo pilnas kišenes žiedadulkių. Kiekvieną kartą, stovėdamas ant žiedo krašto, Horacijus dairėsi aplinkui, gėrėjosi vaizdais. Iš aukščiau matydavo labai gražius vaizdus: gėlių laukus, žiedų spalvų žaismą, žolės lingavimą ir taktą, grojant vėjo simfonijai. Šie vaizdai jį taip kerėjo, jog Horacijus vis dažniau atsiskirdavo nuo būrio vien tik tam, kad pasigrožėtų gamta, aplink plytinčiu pasauliu. Jis ieškodavo aukščiausių gėlių, kartais užklysdavo toli į gėlių laukus, užmiršdamas visas skruzdėlyno problemas bei rūpesčius. Pamažu

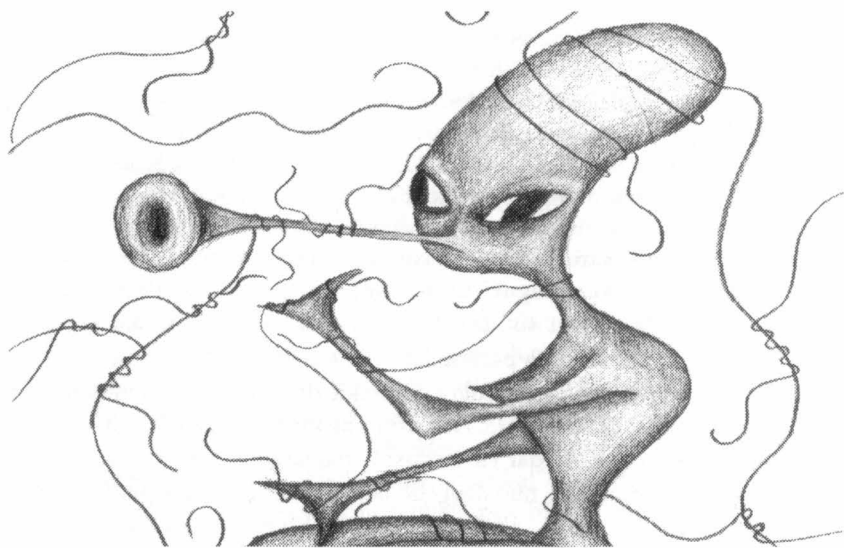
Sergejus Loiteris

jis atsiskyrė nuo kitų skruzdėlių. Jo bendravimas su kitais apsiribojo keliomis elementariomis frazėmis ryte ir vakare. Iš pradžių kitos skruzdės iš jo šaipėsi, niekino jį, menkino, taip atrodydamos sau bei savo draugams labai stiprios, drąšios, protingos. Paskui Horacijus tapo lyg šešėlis. Kai jis grįždavo vakare į savo kambarį, niekas jo nepastebėdavo. Bet Horacijui buvo dabar tas pats, ką apie jį galvoja skruzdės. Jam rūpėjo gėlės, žolė, krintančių lapų virazai, spalvų kontrastai – gamtos grožis. Tačiau jis norėjo pakilti vis aukščiau ir aukščiau, norėjo pamatyti kuo daugiau, nes buvo jau supratęs, kad pasaulis yra gražus, kad svarbiausia ne grožio išraiškos forma, o jo harmonija – gamtos harmonija. Tada Horacijus pradėjo stebėti kitus gyvius: muses, uodus, drugelius. Jis žiūrėjo į jų sparnų konstrukciją ir galvojo, kaip jam pačiam pasigaminti sparnus. Nemažai laiko prarado Horacijus, stengdamasis pakeisti tai, ko nedavė gamta. Ne kartą, jau tikėdamas, kad darbas baigtas, jis nusivildavo, nes sparnai nefunkcionavo taip, kaip buvo suplanuota, ne kartą dėl to krisdavo ir susižeisdavo. Bet neprarado vilties. Galų gale jam pavyko („Belskis ir tau bus atidaryta“). Trumpai paspaudęs letenas likusiems „draugams“ jis išskrido. Ištikus mėnesius skraidžiojo virš pievų, laukų, tarp miškų bei krūmokšnių. Kartais nutūpdavo ant gražiausių gėlių ir ilgai tupėdavo ant žiedo krašto, mąstydamas ir grožėdamasis viskuo, kas buvo aplinkui. Kartą, skrisdamas virš raudonų tulpių lauko, apačioje pamatė savo buvusius „draugus“, turbūt išėjusius į eilinę medžioklę. Jie buvo visiškai nepasikeitę, galbūt tik žnyplės buvo dar didesnės ir dar stipresnės. Horacijus nusprendė nutūpti, pasisveikinti su jais, paklausti, kas naujo. Kai tik jis nutūpė, vienas jo „draugas“ sušuko: „Žiūrėkit, drugelis pats pas mus atskrido“. „Bet aš ne drugelis, aš skruzdėlė, Horacijus, atsimenate mane?“ - bandė jiems paaikškinti Horacijus. „Koks dar Horacijus?“ - paklausė vienas „draugas“. „Tu ką, galvoji, kad mes, skruzdėlės, nuo drugelio neatskirtume?!“ - pasipiktinęs sušuko kitas. „Jei tu skruzdėlė, tai aš - albinosas“, - pašmaikštavo trečias ir visi prapliupo juoktis. „Bet aš tikrai...“ - bandė dar įrodyti Horacijus, bet staiga vieno žnyplės griebė jį už sparno, kitos už kojos, trečios, pačios jauniausios, suspaudė gerklę. Tik prieš mirtį jis pastebėjo, kad sparnai buvo visiškai suaugę su jo kūnu. Jis taip buvo prie jų pripratęs, buvo taip įsimylėjęs grožį, kurį jie padėdavo pasiekti ir suprasti, jog anksčiau niekaip nepastebėjo, kaip pakito jo kūnas. Ačiū Dievui, jis mirė greitai, matydamas tik raudonas tulpes aplinkui.

Sergejus Loiteris

***

Dar vienas sužlugdytas gyvenimas. O mirties vis nėra. Dar vienas užmuštas egoistas, bet ką tik gimė tokių pat dar septyniolika. Antkapis niekada nebus pastatytas ir giesmės jau niekad nesugiedos ištvirkusios vienuolės. Jų sūnūs vis meldžiasi – kartais aistringai, o kartais labai aistringai. Jo nesupras, bet ir jis to nesupras. Nebent nusizudytų. Tai būtų lengviausia išeitis – „PRINCIPAI NELEIDŽIA!” Kažkur už dviejų šimtų metrų išneštas dar vienas padaras kojom į priekį. O kam nuo to lengviau? Bėganti per kelią pelė tuoj bus sutraiškita arba tiesiog sušals negyvai. Negi ji to nusipelnė? Betgi dalgiui tas pats, kokią žolę pjauti. Ką tik gimė apaštalas, o po penkių sekundžių ir jis pasikorė.

***

Stovėjau ties bedugne. Tik vienas medis žiūrėjo į mane. Staiga pajutau, jog būtent tas medis myli mane. Aš buvau jam dėkingas. Pamilau jį taip pat karštai kaip ir jis mane. Pakėliau akis į viršų. Tada įsimylėjau debesį, paukštį, besiblaškantį debesies šešėly. Įsimylėjau šviesą, dangų ir sielą. Grožėjausi jais kaip mano paties sukurtais. Pirmą kartą mylėjau. Padėkojau medžiui, debesiui, paukščiui, besiblaškančiam debesies šešėly. Padėkojau šviesai, dangui, sielai ir sau. Nusilenkiau visiems, o tik tada sugebėjau pasitraukti nuo bedugnės. Palikau juos visus kitam, žengiančiam po manęs.

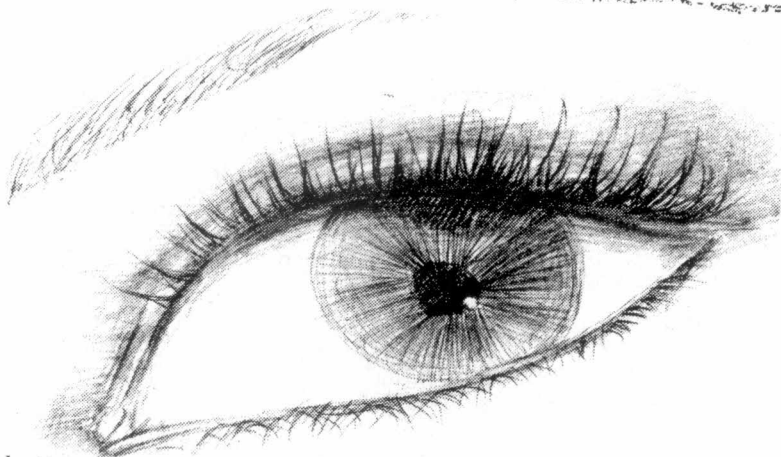
Kristina Gedgaudaitė

Asmenybė, spalvota kaip krentančių lapų ruduo.

Mėlynoji paska

Seniai seniai vienoje Mėlynoje planetoje gyveno mažas mažas žmogutis. Jis buvo mažas todėl, kad ir jo planeta buvo maža, tad jei jis būtų buvęs didesnis, paprasčiausiai netilptų joje. Todėl žmogutis, kurio vardas beje buvo Piligrimas, niekada nebeaugo. Kiekvieną dieną jis klajojo po savo Mėlynąją planetą, po neaprėpiamus mėlynus smėlynus, žvelgė į savo mėlynai žydinčius mėlynus kaktusus, kurie buvo laistomi tik kartą per metus, kasmet tą pačią dieną ir tą pačią valandą Žemės laiku - sausio 9d. 15h 10 min. Nulydavo pusvalandžio mėlynų lietaus lašų lietus ir kaktusai būdavo palaistomi iki kitų metų. Dar kartais Piligrimas sėdėdavo mėlyno smėlio kopose, žvelgdamas į nuostabiai mėlyną skaisčią padangę ir stebėdavo, kaip pamažu melsvai spindinti ir niekada nebesišukuojanti saulė, žaisdama slėpynių su mėnuliu, dingdavo kažkur už horizonto. O sėdėdamas mėlynose kopose Piligrimas visada panardindavo delnus į mėlyną smėlį, norėdamas pajusti jo rankas glostončią vėsa, ir barstydamas smilteles tarp savo pirštų, stebėdavosi nepaprastu jų grožiu. Piligrimas labai mėgdavo stebėtis grožiu. Dar jis mėgo šypsotis, valgyti šokoladinius saldainius, džiaugtis ir atrasti laimę visur, kur tik įmanoma paslėpti... Ir tai buvo viskas, kas tilpdavo šio nuostabaus žmogučio planetoje, nes, kaip jau minėjau, ji buvo tikrai labai maža: eidamas tiesiai viena kryptimi, galėdavai apeiti ją nepaprastai greitai. Bet nežinia kiek tai užtrukdavo, nes Mėlynojoje planetoje nebuvo laiko... Tiesa, mažame Mėlynosios planetos danguje dar gyveno Angelas, būtybė baltais pūkuotais sparnais, kuri ir sukeldavo kasmetinį lietušų nusimesdama savo plunksnas, kad iš jų susidarytų debesis. Angelas žiūrėdavo, kaip gyvena Piligrimas, ir visada džiaugėsi jo sėkme, tačiau Piligrimas nežinojo Angelą esant. Nors jis tikėjo ir norėjo, kad savo planetoje nebūtų vienas... Kartą Piligrimas užmigo ir susapnavo keistą sapną. Tame keistame sapne žmogutis matė, kad kai jis nusišypso, irgi sulaukia šypsenos, kai jis džiaugiasi naujai pražydėjusiu mėlynu kaktusu, kažkas džiaugiasi kartu su juo, kai beria žemyn mėlynas kopų smiltis, kažkas po jo delnais laiko savo riešukučias ir pagauna kiekvieną smiltelę, kad drauge su juo pažaištų smėliu... pabudęs Piligrimas nesuprato, kaip jis iki šiol vienas galėjo gyventi savo planetoje, ir pradėjo ilgėtis kažko, ką

kartą sapnavo... Ir dabar jau nebesišypsojo taip, kaip kažkada, nes akys degė svajonių ilgesiu... O aukštybėse gyvenantis Angelas irgi nebesišypsojo, nes jam buvo skaudu, kad Piligrimas jaučiasi vienišas... Ir Angelas nusprendė padėti žmogui vėl surasti laimę visur, kur tik galima ją paslėpti. Jis sukaupe visas savo jėgas ir, perplaukęs mažą, bet neaprėpiamą dangaus vandenyną, atsidūrė Mėlynojoje planetoje. Kadangi planeta buvo labai maža, Angelui nesunku buvo surasti mėlynose smėlio kopose sėdintį Piligrimą, svajonių išsiilgusiomis akimis. Jis priėjo ir nusišypsojo, o Piligrimas net pats nepajuto, kaip užsiritė jo lūpų kampučiai, ir net akys nušvito šypsena... Angelas paėmė už rankos Piligrimą ir jie nuėjo drauge Mėlynosios planetos smėliu, jausdami kutenančią pėdas smėlio vėšą. Angelas negalėjo atsistebėti Mėlynosios planetos grožiu, vis klausdavo Piligrimo apie šį ar tą, o Piligrimas ėjo ir pasakojo, besidžiaugdamas kartu su Angelu. Ir galima būtų pasakyti, kad dvi būtybės gana ilgą laiką šitaip vaikščiojo, bet juk Mėlynojoje planetoje nėra laiko. Taip bevaikštant Angelui ir Piligrimui atsitiko keistas dalykas: vienas kaktusas ėmė ir išskleidė savo žiedą (labai retai kada pavykdavo pamatyti žiedo išsiskleidimą), o tas žiedas buvo visai ne mėlynas kaip visi, o baltas baltas kaip pienuų pūkeliai. Tai buvo pirmas toks žiedas šioje planetoje. Angelas ir Piligrimas nepaprastai džiaugėsi žiedu ir stebėjosi jo pasakišku grožiu. O paskui jiedu nusprendė pailsėti, atsisėdo į mėlyną smėlį ir ėmė stebėti nuostabiai susivėlusią saulę. Piligrimas pasėmė smėlio į saują, žvelgdamas kažkur į tolį, pabėrė jį žemėn... Angelas matė, kaip gražiai saulėje spindi smėlis ir ištisė savo rieškučias, norėdamas juo pasidžiaugti... smiltys pabiro iš Piligrimo delnų į Angelo... dvi būtybės buvo laimingos. ...Nors Mėlynojoje planetoje ir nėra laiko, bet mes žinome, kad kasmet tuo pačiu metu Žemišku laiku turi lyti, o lietaus debesį padaro Angelas iš savo pūkinių sparnų, kad mėlynieji kaktusai būtų palaistyti... Taigi Angelui ir Piligrimui reikėjo atsisveikinti... Atėjus atsisveikinimo akimircai abiejų širdutes suspaudė tarsi tvirtas sugniaužtas kumštis, ir nenoras išsiskirti.. Deja... Angelas turėjo išskristi, tad išskleidė savo sparnus ir nuskriejo tolyn, mėlynu mėlyno dangaus vandenynu... Greit grįžo namo, nusimetė sparnus ir susidarė pūkinis debesis, lygiai pusvalandį Žemės laiku laištes mėlynus kaktusus... Bet lietus truko daug ilgiau... Mat Angelas, sėdintis dangaus pakraštėly, negalėjo sulaikyti skruostais riedančių ašarų, kurios, skaidrios ir tyros lyg rasa, skverbė iš mėlyno dangaus į Mėlynosios planetas mėlyną smėlį... Ašaros džiaugsmo, kad buvo suteikta proga patirti neišmatuojamą laimę... Esi kada matęs verkiantį angelą?... Angelo ašaros permirkdė ne tik mėlyną smėlį, bet ir Piligrimą sulijo iki paskutinės siulės, ir, stebuklas, iš jų Mėlynojoje planetoje

atsirado jūra - vis banguojanti ir ošianti ilgesiu... Piligrimas sėdėjo ant jūros kranto, visas permirkęs, ir niekaip nepajėgė suprasti, kaip tokioje mažoje planetoje galėjo sutilti tokia didelė jūra, kaip galėjo atsirasti tokioje didelėje jūroje toks milžiniškas ilgesys, kaip baltojo Angelo delnuos sutilpo šitiek laimės, kurią jis dalino, nes norėjo, kad visur būtų džiaugsmo, ir kaip visa tai galėjo tilpti mažoje mažo žmogučio širdutėje... Piligrimas sėdėjo ir mąstė, o jūra vis ošė, atmušdama į krantą ilgesio bangas... Taip bemąstydamas Piligrimas ėmė ir užmigo ant mėlynos jūros mėlyno kranto... ir... netikėtai jis vėl susapnavo tą patį sapną, kuriame jis šypsojos Kažkam, džiaugęs su Kažkuo, bėrė smėlį iš savo delnų į Kažkieno riešukučias... jis ilgai sapnavo, o jūra ošė, glostydama Piligrimo širdutę... staiga jį išbudino kažkieno švelnus prisilietimas ant jo mažo peties, pramerkęs akis jis ir vėl nepajuto, kaip užsiritė jo lūpų kampučiai, o besišypsanti jūra jam sakė, kad jis šioje Mėlynojoje planetoje gyvena jau nebe vienas, kad netikėtai atsiradęs ošiantis didžiulės jūros ilgesys mažoje Mėlynojoje planetoje atsirado ne šiaip sau, kad mėlynųjų kaktusų žiedai skleidžias tik paglostčius juos savo širdimi, kad Baltasis Angelas išskrido ne visam laikui (o gal jau ir grįžo)... Piligrimo širdutė sutalpino visą šios planetos laimę į vieną dviejų susikibusių rankų šypseną švytinčiuose veiduose...

O ar tau niekas nesakė, kad viena vienintele širdies šypseną galima sukurti visą Pasaulio laimę?

Laimingos pasakos pabaiga

Nora Marija Laurinaitytė

***

Dievas davė sparnus, duos ir duonos. O jei ir vėl nėra ką valgyt, tai ką man veikt su tais sparnais? Ir iš viso, kam man jie reikalingi šiais laikais, kai važinėja sausakimši autobusai, skraido lėktuvai, iš visų pusių sklinda darniai dirbančio mechanizmo bildesys? Aišku, patogų visada su savimi nešiotis galimybę atitrūkti nuo aplinkinio pasaulio. Tačiau jei aš niekada nesumąstysiu šia galimybe pasinaudoti? Tai kam man tada su savimi kas dieną tąsytis tokį krovinį? Gal geriau būtų įsteigti sparnų nuomos punktą, kuris bet kuriuo paros metu išduotų sparnus tiems, kuriems ju prisireikia? O kol nėra duonos, gal galėtų nebūt ir sparnų? Dieve?

***

Mane išstūmė pro duris išsišiepęs babuinas. Durys užsitrenkė. Nebėra kelio atgal į pamėlusias pievas ir sidabrinį šukių kraštą. Kodėl laikrodis išgėrė stiklinę sugižusio pieno? O vasara basomis paglostė rugiagėlės apšarmojusius plaukus ir išbėgo į kruviną dangų?.. Kodėl aš įsimylėjau Pegasą? Kodėl jam nukirto sparnus ir išvadino tiesiog kuinu? Tikriausiai todėl, kad dangoraižis paklaikusiom akim badė balandį, tupintį ant lėktuvo sparno su alyvų šakele snape, ir mane, besiilginčią Tavęs anapus užtrenktų durų...

Štai dar viena diena perbėgo mano numylėtą žemuogių pievelę. Nuo šiol sidabriniai žirgai nebesukels man šleikštulio. Na, gal tik truputį, nes beprotiškai Tavęs pasiilgau. Pamėlynavę obuoliukai įsistebeilija į mano akis: taip, aš esu kalta. Juk tai aš įleidau pro duris stiklo šukes, kurios sukruvino begemoto ausis. Silikoninis magnetofonas vėl prarijo mano priešpiečius, o vietoj mano numylėto Freddy Mercury jis ėmė groti idiotiškai vaikišką dainelę apie dramblius, perbėgusius žemuogių pievelę. Taip, aš Tavęs pasiilgau...

Trys maži įsimylėję aborigenai mane pavadino lėle. Babuinas pakuždėjo povui į ausį, kad mano akys medinės. Turbūt todėl man vakar ant galvos nukrito papuvęs klevo lapas. O gal jis nukrito todėl, kad mano pirštai iš plastiko?

Nora Mariją Laurinaitytė

Tikriausiai... Juk man taip sakė mano kibernetinė mama. Tuo metu gražuolis priešpilis mirktelėjo akį sidabrinei laikrodžio gegutei ir užmigo amžinu miegu. Du nugaromis suaugę drambliai suėdė mano namų darbus, todėl aš esu tik ta mažytė mergytė, Katedroje sėdinti ant mamos kelių... Pasiilgau Tavęs...

Man ant veido tyliai kapsi švininiai gyvenimo lašai. Aš užmerkiu savo stiklines akis ir atgrėžiu savo plastikinį veidą į radioaktyvią saulę... Aš nenoriu tikėti, kad gyvenimas tuoj tuoj baigsis, nes mano plastikinė burna kimšte prikimšta greipfrutų skonio žemės riešutų... Aš vis dar desperatiškai stengiuosi pasiekti plastikinėm rankom fluorescuojančią Centauro Alfa... Kas bus, jei man pasiseks? Tikriausiai vis dar ilgėsiuos Tavęs...

Mėlynas klevo lapas, pagautas vėjo gūσιο, kyla į dangų. Pakeliui jis sutinka išsišiepčius lietaus lašus, gaudynių žaidžiančius spindulius, radioaktyvius asteroidus ir Tavo akis. Pabalęs ir drebantis klevo lapas nusileidžia ant Tavo delno. Dabar judu saugūs, nes turite vienas kitą. Galite rinkti žemuoges žvaigždėmis kvepiančiose pievose, plaukti skardine baidare per saulės spindulių ežerą... Jūs laimingi, o Žemėn krinta oranžinės judviejų juoko rugiagėlės. Jas pamačiusi stiklinė pantera pravirko mėlynais klevo lapais. O jie visi saugiai ilsisi Tavo delne. Priimk ant jo ir mane... Juk aš taip Tavęs pasiilgau...

Iki kelių įbridau į mėlynumo pusnį. Keistas violetinis šešėlis pertraukė žalią šviesos siūlą. Kurčias motociklas nustojo gestikuliuoti savo plieninėm letenom ir įsiklausė tylos. Oranžinė muzika persmelkė devynias girias ir už devyniolikos jūrų sėdintis Tu supratai tris paprastus dalykus. Pirmiausia, kad nuo stogo nukarę varvekliai nepaprastai gražūs. Pasakiau, kad mėlynos spanguolės neauga. Galų gale, kad aš Tavęs pasiilgau...

Space... Erdvėlaivyje mylisi nematomi žali žmogeliukai. Jie paskęsta Vėžio Ūke, praskrenda pro Centauro Alfa... Jų čiuptuvėliai pinasi, raitosi variniai plaukai...

Earth... Valtyje apsikabinę plūduriuoja du porcelianiniai žmogeliukai. Jie gauda krentančias žvaigždes ir mėto jas į vandenį stebėdami ratilus...

Me... Į dangų pro devinto aukšto langą žiūri vienišas žmogeliukas. Jis vis galvoja: šokti žemyn ar nešokti, nes jei iššoktų, tai žmogeliukas nebebūtų Aš, kuris sėdėjo ir žiūrėjo į dangų tikėdamasis būti įsimylėjęs, žalias ar porcelianinis žmogeliukas, sėdintis valtyje apsikabinęs...

End... End? End! End.

Indrė Viltrakytė (miani)

Kartais visai smagu į viską
žvelgti kreivu kampu.

Miesto kvapas

Nustebčiau, jei paklaustumėt, kur gyvenu. Jau seniai manęs šito niekas neklausė. O ir klausiti nereikia - ir taip matosi, kad ne rūmuose.

Aš neturiu namų.

Aš daug ko neturiu. Pavyzdžiui, pieštuko, kad galėčiau parašyti laišką. Tau. Arba nuotraukos, į kurią pažiūrėčiau, kai į pliką grindinį žiūrėti jau koku.

Dar neturiu raktų nuo savo namų durų. Nes, kaip jau sakiau, jais nebūtų ką rakinti.

Tad geriau neklauskite, kur gyvenu.

Bet aš nesu tokia visiška vargšė, kokia galiu pasirodyti. Pažvelgus filosofškai, tai aš netgi labai turtinga.

(Gera į viską žvelgti filosofškai.)

Juk kas gi gali paneigti, kad žvakigaliai, kuriuos radau už kapinių tvoros, yra beveik neįkainojamas lobis? O aš jų turiu net tris. Du raudonus ir vieną geltoną. Uždegu, kai būna labai šalta.

Dar turiu medinį šaukštą, krūvą neišsipildžiusių svajonių ir metalinį rublį. Čia šiaip. Dėl viso pikto. Gal prireiks. Gal jis kada nors bus antikvarinė vertybė.

Na, argi aš neturtinga? Tai kas, kad kasnakt miegu vis kitur. Vis tiek manęs niekas niekada nepasigenda. Nelabai ir yra kam pasigesti.

Nemėgstu bendrauti su žmonėmis. Nes jie dažniausiai uždavinėja kvailus klausimus, o po to degte dega noru patys į juos ir atsakyti. Štai vakar paklausiau vienos bobutės, kiek valandų. O ji man: „Vaikeliuk, ar tau nešalta basai? Oi oi, kokia tu liesa, turbūt nepavalgai... Vaje, ir rūbeliai tokie mizerni... Pagailėjo Dievulis tau dalelės...“ Še tau! Lyg pati nežinočiau!

O valandų tąkart taip ir nesužinojau...

Bet nieko baisaus. Aš niekur neskubu. Kam man tas laikas? Tačiau jei tu kada norėsi mane susirasti, būk tikras, aš visuomet būnu Ten. Mieste. Aš- miesto vaikas. Miestas augino mane ir išauklėjo savo įščiose. Pažįstu kiekvieną gatvės dulkę, kiekvieną šuns paženklintą piktžolę...

Indrė Viltrakytė

Anksti rytą ieškok manęs kokiam nors senamiesčio kieme. O jei būsiu geros nuotaikos - ant stogo. Iš ten galiu stebėti, kaip žmonės Gyvena. Kaip jie skuba, džiaugiasi, flirtuoja, niekina ir pavydi.

Taip gera į juos žiūrėti.

Tuomet... kartais man net pačiai atrodo, kad... kad gyvenu! Kartu su jais! Nuostabu...

O vakarais aš būtinai einu pasivaikščioti po senamiestį. Tada jaučiuosi svarbi. Nes ir aš, kartu su visais kitais vaikščiotojais, darau svarbiausią vaikščiotojų darbą. Zulinu grindinį, kuris ir taip jau blizga lyg šlifuotas opalas.

Tu negailėk grindinio, tokia jau jo dalia - blizgėti po mūsų kojomis, kad galėtume jame matyti savo atvaizdą. Kad damos, pažvelgusios žemyn, galėtų pasitaisyti šukuoseną, o solidūs vyriškiai pažvelgti joms po sijonais.

Kartu? Neskanu?

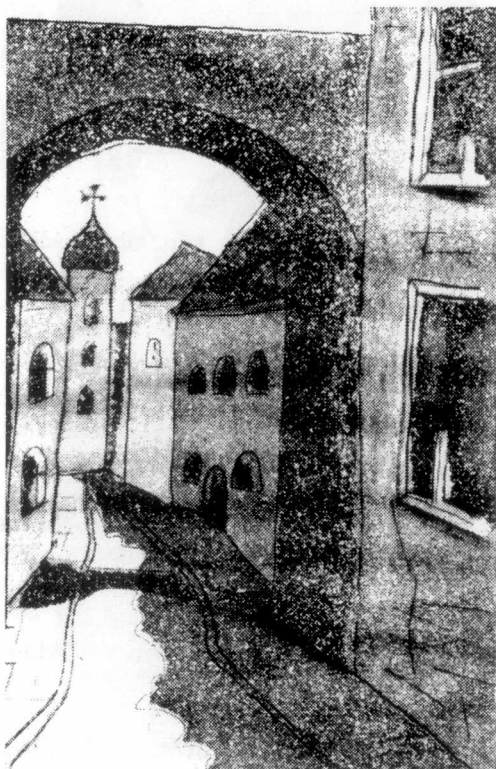
Nekaltinkit manęs. Ne aš tokią tvarką sugalvoju. Manęs išvis nepainiokit. Aš tik mėgstu vaikščioti po miestą.

Taip... O ypač lyjant. Patinka žiūrėti, kaip lietus glamžo geležinį gatvės vamzdį. Glosto ir bučiuoja (aš jam beveik pavydžiu, nes manęs taip dar niekas neglostė ir niekas nebučiavo...).

Patinka žvelgti į užverktus miesto žibintus ir skaičiuoti,

kiek lašų nukris nuo mano blakstienų. Dažniausiai būna šešiasdešimt keturi. Penkiasdešimt lietaus lašų, o likusieji - sūrus kūno lietus, kuris nuplauna vien mano dulkes.

O po lietaus aš priglundu prie seno namo sienos ir klausausi... klausausi, kaip

Indrė Viltrakytė

krenksčia sutrūniję balkiai, kaip alsuoja pelėšiai, skleisdami aplink save aitrų kvapą. Nepritekliaus, ilgesio, klaidų, nusivylimų kvapą. Miesto kvapą.

Ir jei tu, sugaišęs daugybę savo brangaus laiko, rasi mane prigludusią prie seno namo sienos, nesakyk, kad aš leidžiu savo gyvenimą veltui.

Nes aš tik nusišypsosiu ir pakviesiu tave prisėsti šalia. Kad išgirstum tai, kuo aš gyvenu.

Miesto alsavimą...

Kodėl miršta skruzdėlės

Nori, papasakosiu, ką veikiu vakar? Ai, nors ir nenori, vis tiek papasakosiu.

(Nebežinau, kuo užpildyti klaikią tylos pauzę, besitęsiančią nuo pat tada, kai susipažinom).

Tad klausykis.

Vakar buvau miške. Taip taip, tame pačiame, kuris jau nežinia kiek metų beprasmiškai žaliuoja šalia mano namų. Keista, nes aš jame apsilankiau pirmą kartą. Anksčiau vis nesugalvodavau priežasties, ko man į tą mišką reikia.

Šįkart sugalvojau.

Aš ėjau pasikarti. Nes kažkaip nusibodo gyventi. O kadangi skausmo bijau ir „auksinei adatai“ pinigų neturiu, nusprendžiau pasikarti ant šakos. O pakeliui dar spėsiu apžiūrėti mišką (prieš nusibaigdama bent jau žinosiu, šalia ko gyvenau visus septyniolika metų).

Bet, kaip matai, nepasikoriau. Dėl pačios banaliausios priežasties. Neradau tinkamos šakos. Gali įsivaizduoti? Prakeiktame pušyne nebuvo nė vienos šakos, kurią galėčiau pasiekti! Šlykštu. Tikras pasityčiojimas. Bandžiau lipti kamienu, tačiau tik nusibrozdinau kelius ir iki gyvuonies nusilaužiau kairiojo nykščio nagą...

O kadangi aš nepratus prie tokių šlykštybių kaip žaizdos, kraujas ir panašiai (tėvai juk taip mane saugojo, kad, rodos, ir mėlynės niekad nesu turėjus), mečiau tą beviltišką užsiėmimą.

Atsisėdau ant takelio pagalvoti, ką dabar galiu nuveikti. Nes mane vėl ėmė kankinti Nuobodulys.

- - -

Už sieksnio nuo manęs zuja daugybė skruzdėlių. Čia jų takas. Netoli ir visas skruzdėlynas- daugiaaukščiai „Plaza“ apartamentai.

Indrė Viltrakytė

Juodosios darbininkės vikriai ropinėja, ieškodamos puvenų ir dvėselienos - kasdienio savo maisto.

Stebiu jų grakščią eisena, distrofiškus liemenis ir beveik tobulas kūno proporcijas.

Paimu vieną skruzdę ant delno. Labai iš lėto ir atsargiai pakreipiu delną šonu ir mėgaujuosi matydama, kaip toji vargšė lipa stačia siena tapusiu mano delnu. O tada taip pat lėtai ir atsargiai aš jai nutraukiu vieną koją...

Įdomu, jai skauda?

Ar tas besmegenis padaras supranta, kad dabar turi viena koja mažiau ir savo bendruomenėje jau nebėra pilnavertis? Juk ta prakeikta skruzdė nuo šiol į skruzdėlyną neš mažiau maisto, lėčiau bėgs nuo priešo ir prasčiau nuo priešo gins namus.

Ar ji visa tai supranta? Nė velnio.

Rodos, jai visiškai tas pats, kad kojos vietoj - tuščia.

Susinervinu.

Kaip skruzdėlė gali taip abejingai reaguoti į mano pastangas padaryti ją kitokią nei kiti, išskirtinę? Tai kas, kad ji neturi smegenų. Tai nieko nereiškia.

Man irgi visi kartodavo, kad neturiu smegenų. Bet kažkodėl visi iki vieno stengėsi mane pakeisti, padaryti iš manęs kažką, kas nesu, ko nepažįstu ir bijau.

Už mane jie sudarė mano darbotvarkę iki pat mano gyvenimo galo. Suplanavo viską iki smulkmenų. Štai todėl dabar galiu nieko neveikti.

Nors ne... netiksliai pasakiau. Dabar galiu sėdėti štai čia, miške, ir traukyti skruzdėms kojas. Man tai visai neblogai sekasi.

Antra... trečia... ketvirta... Palikau skruzdėlei tik dvi priekines kojas. Dabar ji jau truputį sunerimusi. Nebepavelka savo užpakalinės kūno dalies. Anksčiau

Indrė Viltrakytė

buvusios beveik idealios kūno proporcijos išsikreipė ir tapo nepakeliama našta.

Kam kankinti vargšėlę? Matau, kad ji nebepavelka savo pilvelio, tad, norėdama padėti, nutraukiu ir jį. Dabar jai turėtų būti lengviau judėti...

Taip ir yra! Ji šliaužia! Nežinau, ar jai skauda. Ji tai meistriškai slepia. Kaip ir daugelis iš mūsų.

Tu bjauriesi manim? Tau šlykštu? O man - nė kiek. Buvau tiek kartų moraliai išprievartauta ir išniekinta, kad skruzdės kojų neturiu pagrindo laikyti kažkokių ypatingos svarbos daiktu.

Padariau išvadą, kad skruzdei jos pilvelio visgi reikėjo. Nes ji netikėtai ėmė ir nugaišo.

Tada aš visai įsiutau. Kaipgi taip galima? Numirti ramiai ir tyliai, be tragikomiškų grimasų, be priešmirtinių traukulių ir raudų? Toks visiškas paprastumas ir nuolankumas.

O man būtinai reikia pompastikos, reikia sukrėtimo! Reikia! Kitaip vėl apniks nuobodulys. Šlykštus kirminas, čiulpiantis mano smegenis.

Ta niekinga skruzdė sujaukė visas mano mintis.

Nepavyko pasikarti, nepamačiau skruzdės, tampomos konvulsijų. Aš - visiška nevykėlė... Guodžia vienintelė mintis: gal ta skruzdėlė viena tokia...tokia neišraiškina... Gal kitoms nepavyks išvengti priešmirtinės agonijos?

Žiaurus šypsnyš lūpose.

Sėdžiu vienui viena vidury miško. Sėdžiu šalia „Plaza“ apartamentų, suręstų iš šapelių. Aplinkui šmėžuoja daugybė kojų. Ir daugybė pilvelių.

Likau čia iki vakaro. Turėjau ką veikti.

Taisiau skruzdžių kūno proporcijas.

Juk jos tokios netobulos!

Tu ir vėl tyli... Užsimerkęs. Atsilošęs. Tik vos vos virpančios šnervės išduoda, kad girdėjai.

Nuobodu? Gal einam pasivaikščioti?

Visai netoli, šešis šimtus žingsnių rytų pusėn.

Į mišką.

Kotryna Drąsutytė

Paprastai tai, kas mums nesuprantama,
atrodo gražiausia. Nesigilink, tik klausyk.

Odė odei

Odė tokia nuostabi, šlovė kelia nuostabą baisią.
Metų metus aš kalbėčiau, kad ją apsakyčiau pilnai,
Žodžiai tačiau vis dar lietūs iš mano burnos tarsi upė.

Kas yra odė? To nieks pasakyti negali tvirtai juk,
Pačią įžeistų, garbės neparodęs jai žodžiuose savo.
Žodžių tokių mat nėra kalboj išganingoj lietuvių,
Reiškančių tiesą neneigiamą odės esybės, buvimo.

Odė – šlovė, nesibaigianti šiam pražūtingam pasauly.
Kaip aksioma ji tūno tarp žanrų visokių neliečiama.
Rašo ją, skleidžia šlovingą jos prigimtį žmonės kitiems,
Bet negalvoja, kad odei juk nieks nedėkoja. Išties
Jeigu ne odė, daugybė herojų, didvyrių nešlovinti
Liktų, ir tautos pasaulio garbės negirdėtų beribės...

Aš berašydama odę šią odei mąstau sau nervingai:
Ką reiškia šlovinti šlovę, kai ji jau ir taip šlovinga?
Ką reiškia drėgninti jūrą, ir taip vandeningą beribiai?
Odę rašyt pačiai odei, jai pačiai dėkot jos vardu?
Gal tai tas pat, kas paėmus kibirą tuščią valingai
Semi iš jūros vandens ir pilti į jūrą atgal
Idant ta jūra pas'pildytų, taptų tauresnė, turtinga?
Tai aksioma, ir ką bedarytum, tu grįši į pradžia viltingą,
Sakančią tiesą vienintelę: odė ne ima, bet duoda.

Rimantė Mizaraitė

Džiaugiuosi, kad kol kas į gyvenimą
žiūriu vaiko akimis.

***

Bunda... bunda... bunda...

Kas bunda?

Kyla... kyla... kyla...

Kas kyla?

Tai aš, tai tu,
tai kažkas.

Jaučiu, kaip
sirpsta... sirpsta... sirpsta...

A! prisirpusios, išpampusios uogos?

Ne!

Tai kas?

Auga... auga... auga...

A! Tai vaikas, paimtas ant delnų!

Ne!

Tai kas?

Žiedas staiga prasiskleidė,

Ir tu įkritai su visais savo „tai kas?“

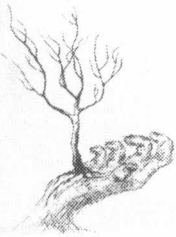
Ir liko nežinia...

***

Upe prabėgo tarakonas,
Per kelią prašliaužė kaštonas,
O mano viduje tvanku,
Ir nieko sau aš nerandu.

Atėjo į namus balvonas,
Bet visi matė tik vazonus,
Ir nelaukta visi smagiai
Aš pamačiau avietę!

Justinas Šuliokas

Meilės istorija

Buvo ji lėlė žavinga
Ir gyveno sau laimingai
Muzikinėje dėžutėj,
Skaidraus krištolo vienutėj.

Porcelianinės širdutės
Nesujaudindavo šukės
Ir aplinkinių nelaimės,
Ji tik šoko savo valsą.

Krištolinės lėlės akys
Nemirksėjo dieną naktį,
Jos skruostukai porceliano
Blyškiai pernelyg baltavo.

Buvo ta naktis lemtinga:
Lėlei sukantis tvarkingai
Ant jos aukšto pjedestalo
Kareivukas atžygiavo.

Pažvelgė į gražią lėlę,
Šalto porceliano gėlę,
Ir pamilo kareivėlis
Muzikos dėžutės lėlę.

Puolė jis prieš ją ant kelių,
Ištiesė rankas į ją,
Karštą meilę jis prisiekė,
Kiek širdis žaislinė siekė.

Lėlė net nesumirksėjo,
Savo ratą toliau ėjo;
Pagal muziką veiduką
Nuo kareivio ji nusuko.

Atsistojo kareivukas,
Nesuprato, ko ji sukas,
Jis ratu ją apibėgo,
Vėlei priklaupė prieš lėlę.

Nenorėjo vėl atstumti
Lėlę dailaus kareivuko,
Bet judėti negalėjo,
Tiktai suktis sugebėjo.

Vėlei nugarą atsuko
Ji apstulbusiam žaisliukui.
Ne todėl, kad taip norėjo,
Kitaip lėlė negalėjo.

Neištvėrė kareivėlis -
„Kokios žiaurios gražios lėlės!“
Liūdnas irgi nusisuko
Ir iš sielvarto susmuko.

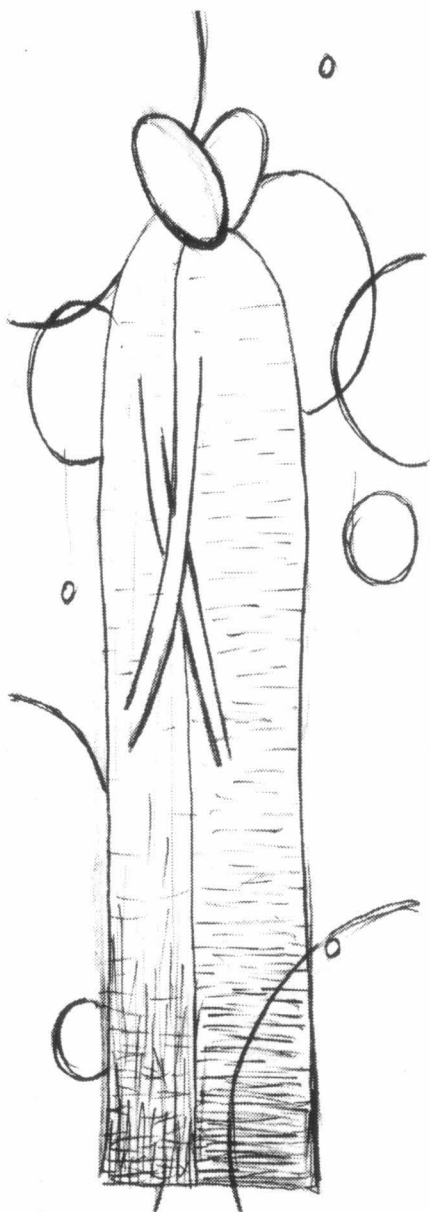
Liūdną veidą vėl atsuko
Ta lėlė į kareivuką.
Atsisuko ir sustojo,
Akys ašarom rasojo.

Atsargiai jinai priėjo,
Tyliai pritūpė šalia jo,
Ranką ištiesė ji dailią,
Palietė jo petį švelniai.

Kareivukas atsisuko,
Jo liūdna širdis nudžiugo,
Apkabino kareivėlis
Gražią porceliano lėlę.

Ir ilgai jie taip stovėjo,
Kol melodija skambėjo.
Kas nutiko jiems toliau,
Netgi aš nebežinau.

Ne nuo jų tatai priklauso:
Nieks nepaiso lėlių balso.
Bet akimirka lemtinga
Buvo jiems ištis laiminga...

Mykolas Kolyta

Džiugu, kad atsiskleidė dar vienas unikalių mano talentų. Džiugu, kad dabar skaitytojai, meno kritikai galės džiaugtis mano poetiškomis eilėmis. Dabar jau drąsiai galiu išstarti pakilią frazę: aš poetas! Savo lyriką skiriu komunalininkams, kariams, moterims, juodaodžiams, seniems, licėjui bei miško giesmininkams.

Ketureilių rinkinys Genos nuotyčiai

Nr.1

Ėjo Gena į turgelį,
Pirko keptą vištą.
Tai skaniai kvėpėjo –
Gena išprotėjo.

Nr.2

Brido Gena per upelį
Ir sutiko ryklį.
Ryklį greitai tą pagavo
Ir ant smūgio paragavo.

Nr.3

Bėgo Gena per Alžyrą
Ir užtiko grybą.
Grybą greitai sudorojo –
Net paeiti nevaliojo.

Nr.4

Gėrė Gena pieną,
Valgė medų,
Metai greit praėjo –
Gena pastorėjo.

Nr.5

Pagaliau didi diena atėjo,
Gena į mokyklą ėjo.
Bet mokykloj prisidirbo,
Nes valgykla dar nedirbo.

Nr.6

Valgė Gena tortą,
Seilė jam tekėjo.
Niekas nepadėjo –
Tortas apvarvėjo.

Nr.7

Dirbo Gena iš peties
Iki pat gilios nakties:
Fuxus jis medžiojo,
Kol akytės aprasojo.

Nr.8

Mokėsi dantis valytis
Gena visą rytą.
Meno šito greit pramoko
Blizga dantys kaip fuxioko.

almanachą sudarė

Mindaugas Ignotas

Aivaras Žilvinskas

ilustracijų autoriai

Karolis Butkevičius 59

Barbora Drašutytė 36

Monika Kokštaitė 10, 11, 12, 27

Kristina Mankevičiūtė 13, 15, 45, 49, 56, 57

Rimantė Mizaraitė 28, 34, 37

Jonas Pivoriūnas 21, 26, 39

Ieva Rutavičiūtė 18, 32, 42

Eglė Sakalauskaitė 22

Ernestas Švika 6

Agnė Vilkoicaitė 7, 8

Indrė Viltrakytė 51, viršelis

esame dėkingi

Astai Karaliūtei Bredelienei

Sauliui Jurkevičiui

Astai Bagdžiūnaitei

Viliui Rutkauskui

Einiui Šustickui

ir visiems kitiems, kurie gaišo laiką, mums padėdami,
vaišino arbata bei nepamiršdavo dovanoti savo šypsenų...

